

انٹرنیشنل

تماہی

مہرکاں

ساہیوال پاکستان

گلی گلی چوں آون "مہرکاں" مستی بھریاں
ونڈن جدوی مست ہو اواں اصل پنجابی

فانونی مشیر

میاں محمد صدیق کمیانہ
ایڈووکیٹ سپریم کورٹ

تمہا ہی
انٹرنیشنل
مہرکاں
ساہیوال پاکستان

پہلا شمارہ اپریل تا جون 2005

مجلس مشاورت

ڈاکٹر محسن مگھیانہ، پروفیسر غلام رسول آزاد
پروفیسر رزاق شاہد، پروفیسر علی اصغر بلوچ

چوہدری غلام دستگیر، شکیل سرور
مشتاق قمر، نیراجہ، ڈاکٹر طارق قمری
حکیم خضر حیات کھل

سرکیشن منیر محمود الحسن عابد

طالب جتوئی

صدر پنجابی ادبی مرکز ساہیوال

مشتاق احمد کاٹھیا

مہر شاہ محمد

شوکت کاٹھیا

حافظ عبدالرحمن انجم

نعیم بھٹی، سید وصی شاہ

مہر محمد عمر، محمد رفیق آصف

منظور فریدی، وسیم اختر کمیانہ

حافظ سمیع اللہ

نوٹ: پرچے نال وابستہ سارے لکھاری مدیر تے کم کرن آلے
سارے بندے اعزازی نیں

پرچے وچ چھین والیاں لکھتاں تے ہون والے اعتراض دا جواب لکھاری
آپ دین گے تے ایہناں لکھتاں نال ادارے دار متفقہ ہونا ضروری نیں۔

مل فی پرچہ 25 روپے

ورہے لئی مل 100 روپے

باہر دے دیساں لئی 150 امریکی ڈالر

خط پتر لئی پتہ:

دفتر تمہا ہی مہرکاں 92۔ راوی بلاک شادمان ٹاؤن ساہیوال

Ph: 040-4956920, 0333-6912920

چھپوا کے دفتر تمہا ہی مہرکاں شادمان ٹاؤن ساہیوال توں ٹوریا

مہر شاہ محمد نے

پبلشر تے ایڈیٹر

ایس شمارے وچ

ساہیوال
دی دھرتی توں ماں بولی اچ
چھین والا پہلا تے نو یکل ادبی پرچہ

"مہکاں"

چندے وچ افسانے، انشائیے، دو جیاں زباناں توں
ترجے، نظماں، غزلاں تے اوہ سب کجھ ہووے گا
جو تہاڈی پسند ہووے گی

☆ حمد (نتارا) طالب جتوئی

☆ نعت حاجی بشیر احمد بشیر

☆ جونکال ڈاکٹر محسن مگھیانہ

☆ شکا گودا چوپڑا زاہد حسن

☆ صرف شریف لوکاں واسطے طالب جتوئی

☆ وچارے لوٹے محمد نواز باہر

☆ حکایت مولانا روم مشتاق احمد کاٹھیا

☆ پنجابی دا پہلا شاعر محمد رفیق آصف

☆ سوات دی وادی ڈاکٹر فیاض احمد

☆ انٹرویو (ارشاد جان دھری) شوکت کاٹھیا

غزلاں:

حاجی بشیر احمد بشیر،	پروفیسر رزاق شاہد،	علی محمد ملوک،	نصیر خان بلوچ،	حافظ عبدالرحمن انجم،	وحید رضا عاجز،
ممتاز بلوچ،	محمود الحسن عابد،	اصغر علی بلوچ،	خوشی محمد نثار،	طالب جتوئی،	شیر نازش،
محمود الحسن عابد،	چوہدری غلام دستگیر،	مصطفیٰ انور،	حاجی شاہ ساجد،	مشتاق کاٹھیا،	کاشف سجاد،
مرتضیٰ ساجد،	شیر حسین زاہد،	شمیہ شمیر،	نسیم بھٹی،	فخر زمان عدیل،	نصیر خان بلوچ،
رفیق راجی،	مشتاق قر				

نظماں:

محمد راجہ خالد،	خادم چشتی،	عبدالقدوس کئی،	حنیف صوفی،	نصیر خان بلوچ،	اصغر علی بلوچ،
نوید ضیائیں،	راجہ ندیم رومی،	شوکت کاٹھیا،	اکرم شاد		

دوگلاں

شکر اے رب سوھنے واجس میں جھے بندے نوں ایہہ بہت دتی جوں میں ساہیوال دی دھرتی توں پہلا پنجابی پرچہ چھاپن جوگا بنیا۔ تے میرے مان جوگ استاد طالب جتوئی دے تھا پنے دا ایہہ اثر ہو یاں جوں میں جو کجھ سوچیا ہا، اوس توں کئی حصے چنگا کم ہو یا۔ کئی وی کم شروع کرو تاں کجھ دیہاڑے اوکڑاں نال تاں واہ پوند اے پر ہولی ہولی بندہ اوہناں اوکڑاں نوں دور کر کے اپنے کان سدھارا کڈھ لیندا اے۔ میں وی ایس طراں بہن سدھے راہ تے ٹریاں کیوں جوں ماں بولی نال پیار کرن آ لے جہاں میرا مان ودھایا تے سارے راہ سدھے ہو گئے میں۔ میں خوش آں ڈاکٹر نصرت صابری، غلام فرید شوکت تے نعیم بھٹی ہوراں دا جہناں مینوں ہلا شیری دتی تے اج پرچہ تہاڈے تھہ اج اے۔ اے سب کجھ ساتھیاں دے ساتھ تے ماں پیو دیاں دعاواں دے صدقے ہو یا اے۔ کمپیوٹر تے کاپی جوڑ دیاں ہو یاں کجھ وڈے شاعراں دا کلام نوں لکھن والیاں توں کچھ لگا اے پر مینوں امید اے بھٹی اوہ وڈے ہونداں وڈے دل دا دکھالا کرن تے میری ایس مجبوری نوں سمجھدیاں ہو یاں، جانداں کرن۔

ایس ویلے جے میں رشید طاہر بھٹی ہوراں دی روح نوں دعاواں نال دیواں نال ناشکر اہوساں۔ جہاں مینوں کالج میگزین "ساہیوال" ڈائریٹر بنایا تے ایس شوق نوں ہو رو دھایا۔ میرے "توکل" آ لے بھرا منظور فریدی تے جناب محمد اسلم خیزی دے نال نال منزل خاں دا وی شکر گزار آں جہناں قدم قدم تے میرا حوصلہ ودھایا تے میرے اندر لک کے بیٹھے ہوئے نکلے جھے لکھاری نوں حوصلہ دے کے پڑھ لئی آندا۔

ایس پرچے دے چھان دی لوڑ ایس گلوں بڑی گھنی ہو گئی ہائی جوں منیر نیازی، مجید امجد، جعفر شیرازی، حاجی بشیر احمد بشیر تے طالب جتوئی جھے وڈے ناں آ لے شاعراں دے شہر وچ کوئی اجیہا پرچہ نہیں ہا جو آڈھ گواڈھ تے آل دوالے دے شاعراں تے لکھاریاں نوں لوکا کئی دے سامنے پیش کردا۔ اس لوڑ نوں لکھ سامنے رکھدیاں ایہہ کم شروع کیتا اے

میں شکر یہ ادا کردا ہاں جناب میاں محمد صدیق کامیانہ صاحب ایڈوکیٹ سپریم کورٹ ہوراں دا، جہاں سانوں قانونی مشاورت واسطے اپنے خدمتاں پیش کیتیاں۔ تے آخرتے میں دعا کرتاں رب سوہنے اگے بھٹی ایس جیہڑے راہ تے ٹرے آں ایسے پیار محبت نال اگے ودھدے جائیے۔ تے اپنی ماں بولی دی خدمت تے واہے واسطے جیہڑا کم شروع کیتا ایہدے وچ واہے کرن جو گے بیٹھے۔ تے بابا فرید، وارث شاہ، حضرت بلھے شاہ، میاں محمد بخش، حضرت سلطان باہو تے خواجہ غلام فرید ہوراں دی زبان نوں پوری دنیا وچ عام کرن جو گے بنے۔

چیف ایڈیٹر

"مہکاں"

نعت ﴿بشیر احمد بشیر﴾

حمد (نتارا) ﴿عالم جتوئی﴾

بچتاں والے جانندے پے نیں شام سویرے سائیاں
 میں کلاوی پیا اڈیکاں سدھینے سائیاں
 دھڑکن دھڑکن اج وی آکھے چل طیبہ، چل طیبہ
 ایہو تہڑا شوق سی دل نوں پہلی عمرے سائیاں
 تیرا گے وڈی گل نہیں جے سخیا بخشا لیں
 عملاں والا خانہ خالی، کچھ نہیں پلے سائیاں
 دیکھن والیاں اوکھے ویلے ایہہ اعجاز وی ڈٹھا
 تیریاں انگلاں وچوں ہوئے چشمے جاری سائیاں
 خاکیاں افلاکی تیری ہر شے تے مختاری
 دوٹوٹے کردتا چن نوں نال اشارے سائیاں
 تیرے دھیان دی اوٹ اج بہہ کے عمر تو بندے پے آں
 حرص ہو ادے جھکھو گھلے چار چمھیرے سائیاں
 جے چاہیں تاں نیندر دے وچ کے مبارک ویلے
 سٹے ہوئے بشیر دی خواب اج قسمت جاگے سائیاں

نتارا جدوں کیتا ایس گل داسو چیا ایہوں
 تاں ایہو ای حقیقت سامنے آئی اے ہرواری
 جے میں ہاں وی
 تاں ودھ کیہ اے
 نہیں جے میں
 تاں اوہدی سلطنت وچ تھوڑ کیہڑی اے
 میں رل جاندا چروکا ایس دنیا دے ورو لے وچ
 کرم اوہدا اے میرے ساہ جے اج وی سلامت نیں
 وفا ایہہ ہے

جے دم دم نال میں اوہدی ثنا آکھاں
 نہیں تاں میریاں لفظاں دی اوہوں لوڑ کیہڑی اے

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

جونگاں

﴿ ڈاکٹر محسن مگھیانہ ﴾

حویلی سلطان دے وسنیک ہر ویلے پریشان رہندے ہاں جون نال دے تھینہ کوٹ و سایادے گھرو نیک کماں نوں چھوڑ کے ڈاکے مارن لگ پئے ہاں۔ ڈاکے مارنے تاں اپنی تھاہرے پرہن تاں اوہناں دا حوصلہ ہو روی و دھدا اویند ہائی۔ ڈاکیاں شاکیاں توں علاوہ حویلی سلطان دی چھوہریاں نوں وی چھیڑنا شروع کر چھوڑیا ہائیں۔ کئی داری ایس گل تے پرھیادی بیٹھی پرواہ ایہو جیجے لقتے ہاں جون بازی تا بن امہ۔

ایہناں دوہاں پنڈاں دی شروع توں ای آپس وچ ناہی نبھ سکی۔ حویلی سلطان دے لوکی ڈھیر شریف ہاں پر ایہد ایہہ مطلب نہیں جون اوہ اپنے لوکاں تے ڈھوراں ڈنگراں دی راکھی وی ناہن کر سکدے۔ ایہناں دے وڈکیاں دیاں دشمنیاں بہوں پہلوں توں لکیاں امہ یاں ہاں۔ پنڈاں وچ ہن نمبر داری سسٹم تاں تقریباً ختم ہو کے رہ گیا ہائی پر مزوی کیر خان حویلی سلطان دا نمبر دار اکھویند ہائی کیوں جو اوہ دے وڈکے اتھوں دے نمبر دار ہے ہاں۔ آج وی اوہ تھانے کچھری داسیا تاہائی تے کسے وی محکمے وچ کوئی کم پوے ہا تاں لوکی کیر خان نوای اگانہہ کریندے ہاں۔ آج وی اوہ باراں جماعتاں پڑھیا ہو یاہائی ایسے وجہ توں شاید اوہ حویلی سلطان دے وسنیکاں تے زور دیند ارہند ایہی جون اپنی اولاداں نوں پڑھاؤ۔ اول تاں افسر بنواؤ تاں جو ملک دے کم آسکن۔ جے ڈھیر پڑھ نہ سکن تاں کم از کم اتنا ضرور پڑھیا ہووے جون کدیں کسے دفتر وی و بنجا پو وے تاں اوہناں دی ایہہ پڑھائی اتھے کم آوے۔ ہوڑ نہیں تاں زراعت دی ای کائی گل سکھ لوون۔

کوٹ و سایادے لوکی ڈاکے ہاں تے اکھڑ مزاج مشہور ہاں حالانکہ دوویں تھینہ نال نال ہاں پر دوہاں دے ماحول وچ بہوں فرق ہائی۔ اتھوں دے لوکاں یونانی ترخ تاں کائی ناہی پڑھی ہوئی پر ایہناں دوہاں پنڈاں دی مثال انج ہائی جو ای اتھنتر تے سپارٹا دے یونانی شہر ہون۔ اتھنتر دے لوکی پڑھائی لکھائی، آرٹ، تھیٹر تے ایہو جیہی شیاں دے شوقین ہاں تے سپارٹا دے لوکی شروع توای لڑاکے ہاں۔ نکلے نکلے بالاں نوں وی تلوار چلاونی سکھاندے ہاں۔ تیر کمان نال نشانیاں دے مقابلے ہوندے ہاں تے کدی گھوڑے بھجاون دے۔ اتھوں تاہیں جون آپس وچ کوڑ کوڑو جنگاں لڑکے وی جنگاں دی تیاری کریندے ہاں۔

سپارٹا دے جواناں آرکوٹ و سایادے جوان وی نیزہ بازی، گھڑ سواری، تے کوڈی دے شوقین ہاں۔ اوہناں ہیبت خاں نوں اپنا سردار منیا ہوا ہائی۔ اتھے ہو روی نکلے نکلے گرد پ ہاں پر سارے ہیبت خاں دی سرداری نو منیندے ہاں۔ کیر خاں تے ہیبت خاں دے خانداناں دی پرانی دشمنی چلدی پئی ہائی۔ حال حاضر دا دھا ہیبت خاں کیتا ہو یاہائی جون کچھلی لڑائی وچ اوس کیر خان دے دو بھرا مار چھوڑے ہاں۔ ہک اتھائیں رقبے تے ماریوس تے دو جھابھرے بزار وچ۔ کیر خان کول ہن لڑن آ لے بندیاں دا گھاتا ہائی۔ حویلی سلطان دے ڈھیر لوکی چونکہ پڑھ لکھ گئے ہاں ایس پاروں لڑن تو ولیندے ہاں ایہہ اکھان ہے جون پڑھائی لکھائی بندے نو چھو بنا چھڑیندی اے۔ پر ایہہ نر لوچو پٹنا ای نہیں ایہہ گل

بے عقل نال سوچن دی۔ عقل نال سوچن آلا بندہ ہمیشہ چتو دیندا اے پر ہوسکدا اے جوں اوہ کسے لمی سوچ وچ ہووے۔ یا تاں اوس دینن نوں معاف کر چھوڑیا ہووے یا اپنے ذہن وچ کوئی لمی پلاننگ کریندا پیا ہووے تے کوئی چنگا موقعہ تکیندا پیا ہووے۔ انج دی آہندے بن شرم آلا اندروڑیا، بے شرم جاتا تھیں ڈر کے وڑیا۔

کبیر خان اپنے دو بھرا مراد کے وی چپ ہائی۔ ایس تے اوہنوں شریکاں دیاں سوگلاں سنیاں پیندیاں ہان۔ ایہہ گلاں سدھا اوہدا سینہ چیر کے لکھ ویندیاں ہان پراوہ سو ویندا ہائی۔ عقل دے گھوڑے دی لگام قابو وچ رکھیندا ہائی۔ اوہدے اندر بدلہ لین دے بھانجھر بلدے رہندے ہان پراوہ ایس آگ تے تدبیر دا ٹھنڈا ہا پانی سٹ کے لہنوں ڈھیر بھڑکن توں روکی رکھیندا ہائی۔ مڑوی ایس آگ نو اوہ اکا مسانا ہی سکیا۔

کافی چرتوں کبیر خان الوں کوئی جوابی کاروائی نائی ہوئی۔ ایس گل توں بہت خان دی پریشان رہندا ہائی۔ اوہ پچیندا ہائی کہ ایس چپ وچ کوئی نہ کوئی راز ضرور ہے۔ پر کسے طرح وی اوہنوں پتہ نہی لگ سکدا ایسا کہ کبیر خان ہو راں دا کیہ پروگرام اے

کبیر خان لڑائی دے جاگھ تے پرہیا آل ڈھیر ٹریا ہو یا بائی۔ بن تائیں اوہدے دوہاں بھراواں دے قتل کان ترانے پرہیا بہہ بنیاں ہان پر ایہناں دا کوئی نتیجہ نہی نکلیا۔ کبیر خان آہندا ہائی۔ جوں بہت خان اپنی ساریاں زمیناں میرے ناں لووا چھوڑے تے کوٹ وں سا یا چھوڑ چھوڑے تہ میں دوہاں بھراواں دا قتل معاف چا کر یاں۔ پر بہت خان بھلا ایس گل تے کتھے ادا ہائی۔ اتالا لکارے مارے۔

"کبیر خان! ایہہ تاں کجھ وڈکیاں آکھیا اے جوں پرہیا ہوئی اے تے میں اتھے آ گیا ہاں۔ پرسن لے۔ میں تینوں کائی شے وی نہیں دیوئی۔ توں ہمتاں ہیں تاں لڑ کے اپنا بدلہ لے لا۔ ایس چوہی بھرا بریلے ودے رہندے ہاں لچھ کر سکنا ہیں تاں کر لا"

بہت خان! توں ایڈا شینہ نہ بن۔ میں ایہہ خاندانی دشمنی مکاون آئی گل کریندا پیا ہاں۔ توں ٹھٹی گل کریندا ہیں۔ میں بدلہ لین اٹھی کھلوتا تے تیرا لکھ نہیں رہنا۔ توں ہک سٹ نہیں جھلسی۔ پر میں آہناں جوں ایہہ دشمنی ساڈی نسل تے آ کے مک جاوے تاں دوویں تھینہ آ لے ل جل کے ہد ہووے تے اتھے خوشحالی آوے۔ سارے امن نال رہوون۔"

"اے ساریاں چتواں آلیاں گلاں ہن۔ توں لڑائی نہیں سکدا تاں ہاں پرہیا پچھت آ ل بھجدا اس میں"

ایہہ سن کے پچھت آ لے وی بول پمدے ہان۔ "بہت خان توں کجھ تاں ساڈا وی خیال کر۔ جے تینوں ایہہ پرہیا منظور نہیں تاں انجے چا جواب دے"

مڑ بہت خان تے کوٹ وں سا یا دے سیانے اوہدے آگوں ہتھ چا جڑیندے تاں اوہ بڑا اوکھا چپ کریندا پر مڑوی بڑو کریندا رہندا۔ "ہک تاں تسمیں مینوں بولن نہیں دیندے" ایہہ پچھتاں انجے بہندیاں اٹھیندیاں رہندیاں تاں گل اتھائیں دی اتھائیں کھلوتی رہندی۔

ایہہ سارا کجھ اپنی تھاہرے ہوندا رہندا ہائی پر مڑوی کجھ گھر دوہاں تھینہاں دے ایہو جیسے ہان۔ جیسوے آپس وچ نیلی بنے ہوئے ہان۔ کبیر خان ویندا ہائی جوں اتھوں دے مہال، حیات تے کمال اکثر کوٹ وں سا یا آندے ویندے رہندے ہان۔ اوس ایہناں تر۔ نہاں نوں اپنے

ڈیرے تے سدنا شروع کر چھوڑیا۔ اوہناں دیاں واچھاں وی کھلیاں رہندیاں ہان جو جو ملی سلطان دانہ سردار اوہناں دا جگری یاریندا پیا ہائی۔ ہن اوہناں دے ڈیرے تے پھیرے روز و دھدے ویندے ہاں۔

کبیر خان آہنڈا ہائی "یا رتسین مینوں شروع توں ڈاڈھے پیارے لگدے ہو۔ پتہ نہیں اتنا چہ اسیں ہک دوئے توں اتنا دوریڈے کیوں رہے ہاں۔"

"ساڈی وی شروع توں ایہو تنہا ہائی جوں تہاڈے نال گھلیے ملیے پر پتہ نہیں انجے کوئی اجھا کا جیہا ہائی "مہال آکھیا۔"

"میرا وی ایہو خیال اے "حیات آکھیا" کیوں کمالے"

"یا رتسین اتاں میں وی ہاموں پر مڑا ایہہ سوچ کے رک ونجیندہا ہائی جوں کبیر خان ہوریں وڈے لوکی ہن۔ پتہ نہیں ایس گل نوں چنگا جان وی یا نہیں"

"اوہ نہیں بھراؤو۔ ایہہ گل نہیں۔ بس دو بھراواں دے مرن تے پتہ نہیں مینوں کی ہو گیا اے۔ کسے گل دی سمجھ وی نہیں لگدی۔ پتھیاں پتھیاں ہک دیہاڑے خیال آیا کیہ تھینہہ وچ اوہ کیہڑے گھبرو ہن۔ جیہناں نوں میں اپنے دل دا حال دس سکناں۔ اندر وی سنا سکناں۔ بڑے قیاساں پچھوں تہاڈے ترہ نہاں دا خیال آیا۔ اللہ دا شکر اے تسیں وی مینوں اپنا گھیا"

"کبیر خان توں فکر کیوں کریندا ہوں۔ اسیں ہر چنگے بھیرے ویلے تیرا سا نگا نبھاساں۔"

مڑتاں اوہناں دا سا نگا اتنا دھیا جوں اوہ ترہی اکثر اوہدے ڈیرے تے پنے رہندے کئی واریں تاں اوہ اپنے گھرای ناہن ویندے تے راتیں اتھائیں سیں پمدے ہاں۔ کھاوتا پیوتا وی اتھائیں تے سونا وی اتھائیں۔

مہال، حیات تے کمال ترہی چھیکے ہاں پر حقے دے۔ ہک دیوار کبیر خان آکھیا "یا ر ایہہ حقہ شقہ دفع کرو۔ میرا ہک بیلی کراچی ایئر پورٹ تے ڈیوٹی فری شاپ تے لگا ہویا اے۔ اوس سگرٹاں دے ترائے چارڈ بے گلے ہن بڑے سوادی ہن۔ ایہہ میرے الوں تہاڈے کان تھہ ہے۔

آپ وی پیوتے اپنے بیلیاں نوں وی پیواؤ" اوہناں ترہیاں نوں انج کبیر خان تے ڈاڈھا پیا آیا۔ اوہ اپنے دل وچ آکھن لگے "کبیر خان کدی ساڈی لوڑ ہووے تاں سدماں۔ مڑ دیکھیں اسیں کیوں بھجے لگے امدے"

کبیر خان اوہناں ول انج ویکھیا جیویں ایہہ سگرٹاں آلی سکاو ت کوئی ایڈی وڈی گل نہیں۔

اوسارے بہوں ڈھڈھا اپنے اپنے گھرں ٹر گئے۔ اگلے دنہہ اوہ ملے تاں کبیر خان پچھیا۔ "او بھراؤو۔ سگریٹ کیہو جیہے لگے۔ چنگے تاں ہاں۔"

"چنگے نہیں۔ ڈاڈھے چنگے۔ ایہہ پی کے تاں انج لگا جیویں اسیں پہلی واریں جیندے جہا نہیں آگئے اں"

"کوٹ و سا یا دی گئے ہائے یا کوئی نہ"

"خان صاحب تساں ساڈے یاراو۔ تساں سانوں تھفے دتے۔ اسیں وی تاں اپنے یاراں نوں خوش کرنا ہائی"

"اچھاتے تسیں اپنے بیلیاں نوں وی پیوائے۔ اوہناں نوں کیہو جنے لگے" کبیر خان پچھیا۔

"کچھ ناں پچھو۔ دھی نال اوہناں نوں پیوائے ہاں۔ شامیں مڑ آئے کھلو تے جین ہور لین کان"

"تے مڑ دے چھوڑے ہاں"

"کچھ دے چھوڑے ہاں۔ پر خان جی ساڈے کولوں ہک زیادتی ہو گئی اے"

اوہ کیکڑی؟

تسیں نراض تاں نہ ہوسو؟

"نہیں نہیں تہانوں یار بنایا اے۔ ایہہ یاری کوئی چھولیاں داوڈھ تاں نہیں"

"اوہ ہیبت خان ہے نا"

"ہاں ہے"

"اسیں سکھاں پیندے بیٹھے ہاے اتوں اوہدے بھرا آ گئے"

"مڑ"

"آکھن لگے۔ ایہہ حقے چھوڑ کے سگرٹاں کدن دی پونیاں شروع کر چھوڑیاں ہن"

اسیں دسیا ایہہ کیر خان دے کسے نیلی کراچی توں آندیاں ہن۔ اتھی ہوائی جہاز دے اڈے تے ہک دکان ہے۔ جتھے غیر ملک دی شیاں

سسٹیاں ملدیاں ہن۔ اوہدے نیلی اتھوں گھلیاں ہن تے اوہ آکھن لگے۔

"ہے تاں اوہ کجھ ساڈا ڈشمن پر چلو سکھاں نال کبھی دشمنی ذرا سانوں وی پوراؤ"

"مڑ"

"مڑ اوہناں تاں بڑی تعریف کیتی آکھن لگے۔ اسیں تاں پوری حیاتی ایہو جیہیاں سوادی سگرٹاں نہیں بیٹیاں۔ ایہناں داتاں نشای ہوراے"

کیر خان ایہہ گل سنی تے اوہدے اتے وی نشہ جیہا چڑھ گیا۔ اج اوہدی سکیم کامیاب ہوندی پئی بائی۔ ایہہ اوہدی کامیابی دی پہلی پوزی بائی۔

جیہہ اکم اتا چاہدی ہمت تے اوہدی سدائیاں پرھیاں تاہن کر سکیاں، لگد بائی اوہ اپنا بدلہ لے لیسیں۔ اوس بڑی محنت نال ایہناں

سگرٹاں وچ بیرون بھردائی بائی۔ ایڈے سلیقے نال جوں کسے نوں شک دی نہ پووے۔

ہولوں ہولوں وقت دا پیرہ چلدا رہیا۔ کھوہ گزیندے رہے۔ نیوب ویل چلدے رہے۔ فصلاں گڈیندیاں رہیاں تے اوہدے سگرٹ مشہور

ہوندے رہے۔ ہن مہال حیات تے کمال اوہدے پچھے کھلے ہوئے پھردے ہاں۔ تے ایہناں ترہنہاں دے پچھوں کوٹ و سایا دے گھر و

جوان کھلے ہوئے ودے ہاں۔

حویلی سلطان وچوں تاں ایہہ ترہی جوان سگرٹاں تے لگے ہاں جوں اپنے تھیہہ دے چھوہراں نال پہلوں ای اوہناں دی کائی یاری تاہی۔

کیوں جو ایہناں دے کم وی ہو رہیہے ہاں تے اتوں ایہناں دیاں یاریاں وی کوٹ و سایا دے چھوہراں نال ہاں۔ ایسے پاروں حویلی سلطان

دے چھوہر تے لوکی ایہناں نال تعلق رکھنا پسند تاہن کریندے۔ انج ایہہ سگرٹاں دی لت ایہناں توں سدھی کوٹ و سایا وچ ٹری تے مڑ سدھی

سانوں ہیبت خان دے بھراواں تاہیں اپڑ گئی۔

ہک دیوار کیر خان آکھن لگا

"وہیھومپال، حیات تے کمال تسیں میرے جگری یار ہو۔ میں تہانوں تاں ایہہ سگریٹ مفت دے سکناں پر جے کوٹ وسایا آلیاں نوں ایہہ چنگے لگدے ہن تاں اوہ مل لے کے پیوون" "ساڈے بیلیاں نوں تاں مفت دیسو"

"نہیں بھئی جچی گل اے ہن میں کراچی توں آپ پیسے بھر کے منگیند اہان۔ تہاڈے یاراں لوونے ہون یا ہیبت خان دے بھراواں، اوہ سدھا میرے کولوں مل لوون۔ میرے کولوں نہیں لیندے تاں بازروں لے لوون"

"اوہناں پتہ کیتا ہائی بزاروں ایہدے نال دے سگریٹ تاں مل ویندے ہن پر بے سوادے ہوندے ہن۔ ایہہ کراچی آلے ڈھیر سوادی ہوندے ہن۔ اوہ ایہو منگدے ہن"

"ٹھیک اے۔ پیسے دیون تے شے لوون" "اوہ پیسے دیون پاروں وی تیار ہن" "مزٹھیک اے"

انج اوہدے کراچی آلے ہیروئن بھرے سگریٹ دکنے شروع ہو گئے۔ وقت دے نال نال اوہناں داریٹ وی ودھدا گیا۔ ہن ہیبت خان دے بھراہیہناں سگریٹاں باجھوں تاہن جی سکدے۔

اوہناں ہیبت خان کولوں روز پیسے منگنے شروع کر چھوڑے۔ اوہناں دا کٹھا حساب کتاب ہوند ہائی۔ پہلوں تاں ہیبت خان اوہناں نوں اتنے ای پیسے دیندا رہیا جتنے اوہ منگدے ہان پر ہولوں ہولوں اوس جواب دیونا شروع کر چھوڑیا۔ ہیبت خان نوں اوہدے بھراہیہہ وی ڈردے تاہن دسدے جوں اسیں کبیر خان کولوں سگریٹ مل لے کے پیندے ہان۔ اوہناں نوں پتا ہائی کہ ایس گل دا پتہ لگ گیا تاں کچیاں کھا دسیں پر اوہ وی ہن اپنے نشے ہتھوں مجبور ہان۔

جدوں بھراواں دے پیسیاں دے مطالبے ودھدے گئے تاں اوس ہک واری اوہناں نوں جواب دے چھوڑیا۔ "میں ہن تہانوں ہور پیسے نہیں دے سکدا" "ایہہ تاں ہن تہانوں دیونے پون"

ہیبت خان دی اکھیاں پٹیاں دی پٹیاں رہ گئیاں "ہن تسیں میرے سامنے بولن لگ پئے او"

"ہا۔ بھرا توں ساڈا حصہ دکھرا کر۔ بس تو وٹ کر دے"

ہیبت خان لوکاں دے سامنے تماشاناہی بنا دنا چاہوند۔ اوس آکھیا دشمن نوں پتہ لگا جوں بھراواں وچ وٹد ہوندی پی اے تے دھالاں پاسیں۔ اوس چپ کر کے بھوئیں وٹدے دے چھوڑی۔

مزہولوں ہولوں زمیناں دکنیاں شروع ہو گئیاں۔ ہیبت خان دے بھراواں دیاں صحتاں ڈھونڈیاں شروع ہو گئیاں۔ چباڑاں نکل آئیاں۔ لاغر رہن لگ پئے۔ انج لگے جیویں مونہہ تے رتی خون نہ ہووے۔

کبیر خان نوں ایہناں ساری گلاں دی بخری ہوندی رہندی ہائی تے اوہ اندر واند رڈھڈھ ہوندار ہندا ہائی کہ اوس جو تک بن کے ویری دا انج خون چوس لیا ہے کہ اوہنوں پتہ وی نہیں لگا۔ تاہیں تاں اوہ زور نالوں عقل نال لڑیا ہائی۔ اوہنوں پتہ ہائی کہ راج کل دے زمانے وچ جنگ زور نال نہیں دماغ نال لڑی ویندی اے۔ انج اصول اے یا تاں قوم نوں پیسیاں دی تھوڑ توں مار سٹویا مڑ ساری قوم نوں نشے جیویاں جو کلاں انج لا چھوڑو کہ اوہ اٹھی ہی نہ سکن تے جیہڑا ایہناں جہماں توں اٹھی ہی نہ سکے اوس بھلا مقابلہ کیہ کرنا اے۔

اخیر بیت خان نوں وی سارے قصے دا پتہ لگ ای گیا اوہ اپنے آپ سوچن لگا۔

"ایہہ بیت ہن کس کاریں؟"

اج پہلی واریں اوس نشے وچ ڈیاں بھراواں ول غور نال ویکھیا۔ انج لگدا ہائی کہ اوہناں وچوں کوئی جنڈا ای کڈھ کے لے گیا اے۔ اوہنوں اپنے بھراواں تے بہوں ترس تے پیا آیا۔ اوہ سے گھڑی اوہنوں خیال آیا کہ کیر خان نوں وی تاں انجے آرد کھ لگا ہوئیں۔ اوہ دے وی تاں دو شینہہ جوان بھرا میں مار چھوڑے ہان۔

بیت خان حویلی سلطان ول مونہہ کر کے آکھن لگا۔ کیر خان توں جت گیوں۔ میں ہار یا۔ پر میں تاں تیرے بھراواں نوں ایڈی تکلیف دے کے ناہی مار یا۔ اوہ تاں ڈھیر تر پے ہی ناہن۔ کلا شکوف دا برسٹ لگا ہانیں تے فوراً ڈھے پنے ہان۔ توں چنگا بدلا لیا ہے۔ ہن میرے بھرا تے نال میں وی روز مر سائیں تے روز جیسا ئیں۔

☆☆☆

مرحمت ساروں کی طرح اس سال بھی کلاس ٹیم کے 100% رول پرانہ تعین کا شمار کرتے ہیں

اور اپنی ہونہار طالبہ

بہترین رزلٹ ہماری محنت کا ثبوت ہے

فصیحہ اویس کو 246/300

نمبر حاصل کرنے پر مبارک باد پیش کرتے ہیں

عائشہ پبلک ماڈل سکول

عقب مسجد مہاجرین، رحمت اللہ کالونی، کوٹ خادم علی شاہ ساہیوال

شکا گودا چو پڑا ﴿ زابد حسن ﴾

اک ادبی خبراں والے اخبار وچ اوہدی تصویر چھپی اے۔

نداہ ادیب نہ شاعر۔ پراوہدے نال مشہور لکھن والا افقی کھلوتا اے تے نال کوئی زنانی اے۔ ایہہ وی خورے لکھن والی اے۔ میں

اوہنوں نہیں سیاندا

نانا جیہا تہ۔ موٹیاں موٹیاں ٹھماں۔ سرتے گھنے وال تے تصویر وچوں دی دکن والا اوہدا ہلکا سانو لارنگ۔ گھاں کردیاں ہوئیاں

اکھاں سن۔ ایہہ عجب اکھاں سن۔ ایہناں وچ اک چمک وی سی، جویں حیاتی داسارا ست تے سارا مزا پالنا ہوے پر نال ای انج لگ داسی

جیویں بنے ایہناں وچوں اقرود وی کر پین گے۔

نداہ میرا یار بلی سی نہ جن مٹر۔ پھیر وی خورے کیوں اوہدی تصویر دیکھ کے اک کھج جیہی پی اے، تے اک واری پھیرا وہ اپنا پنا

لگن لگ پیا اے۔

پچھلے ورھے جدوں اسی امریکادیاں مشاعریاں وچ شامل ہون گئے تے اوہدے نال شکا گودا چو ملاقات ہوئی سی۔ امریکہ دے

دس باراں شہراں تے ریاستاں وچ مشاعرے من۔ دو شاعر انڈیا دے سن تے اسیں تن شاعر پاکستان توں آئے ساں۔ کویت ایئر پورٹ توں

جہاز بدل کے اسی پنجے شاعر اکو جہاز وچ نیویارک پہنچے ساں۔ او سے شام او تھے مشاعرہ سی تے اگلے دیہاڑے اسیں شکا گوا پڑ گئے ساں۔

شکا گو تے افقی دوویں اکوناں دے دور وپ نہیں۔ دوویں دکھ نہیں۔ پاکستان کیہ ہندوستان وچ وی جتھے جتھے اردو لکھن پڑھن

والے وسدے نیں، اوہ سھے شکا گونوں افقی دے ناں نال پچھاندے نیں۔ فیصل آباد دا رہن والا افقی کوئی دیہہ پنچی ورھے پہلوں امریکہ ٹر گیا

سی تے او تھے اوہنے اپنی کو بھرویں دنیا سائٹی اے پئی شاعر، ادیب، اداکار، موسیقار۔ جیہڑا دی پاکستانی ہندوستانی او تھے جاوے، افقی دا

پروہنا من جاندا اے۔ شبانہ عظیمی، سندھاملہوہتر، نصرت فتح علی خاں تے خورے کیہڑا کیہڑا اشاعر ادیب فلیٹ تے رہ چکے نیں۔ افقی کھلا ڈھلا

بندہ اے۔ نہ فلیٹ وچ تنگی نہ اوہدے متھے تے وٹ۔ بھدی اپنی کو ٹہل سیوا کردا اے پئی گندا اے جویں چھٹی آئے پچیاں نوں ماں سانہ

رہی اے تے پکار رہی اے۔ اسی وی کسے ہوردے پروہنے ساں، پر جدوں افقی نوں پتا چلپا پئی دو شاعر لہور تے نیں تے اوہ اچھا جیہا ایئر

پورٹ تے پڑیا تے مشاعرہ کران والیاں نوں آکھیا، ایہہ لہور دے شاعر میرے پروہنے ہون گئے۔ اوہناں انج ہاں کردتی، جویں انکار دی

ہمت ای نہ ہووے۔

اسانوں لکپیا، افقی دا تھے بڑا بھکا اے۔

افقی ہسی جاندا اے۔ انگریزی پنجابی اردو وچ لطیفے سائی جاندا اے تے نال نال دی جاندا اے، اوہ ایہناں مشاعریاں وچ اکا

نہیں جاندا پر نکلنا دے ناں تے مشاعرہ کران والیاں نال سا نچھ ضرور پاندا اے

ایئر پورٹ توں باہر نکلے تے کارچ دو بندے ہو رسن۔ اک ایہو تصویر والا سی تے دو بے بارے بعد وچ پتا چلیا، اوہ گجرات دارہن والا اے تے شکا گو وچ پکا پکا وسنا چا ہوندا اے۔ پہلوں امریکہ دی کسے ہو ریاست وچ سی۔ ہن اوہنوں افقی دی سنگت تے مدد دی لوڑ اے۔ تصویر والا کارچلان لگ پیا۔ تے افقی نے دوہاں نال کھل کے تعارف نہ کرایا۔ اوہنوں اپنے ہاسیاں تے لطیفیاں توں وسہل ملدی تے کوئی ہو رگل کردا۔

فلیٹ تے آئے تے روٹی لکر دا بند و بست تصویر والے نے کرنا شروع کیتا۔ ہن گلاں گلاں وچ پتا چلیا۔ ایہداں ناں پریم اے، پریم چو پڑا۔ تے اوہ بڑا زبردست بورچی اے۔ جیہنوں امریکہ وچ شیف کہندے نیں۔ جیہڑے لوکی شکا گو تو واپس جا چکے نیں، یاں جیہڑے ایہہ جانداے نیں پئی افقی" گے "ہیگا وے، اوہ دسدے نے ایہہ دو ویں جند جان ہن۔ افقی جتاں زیادہ بولدرا ہیا، پریم او ناں ای گھٹ گلاں کردا رہیا۔ افقی نے اک دیہاڑے بعد انڈیا کسے سیمینار وچ جانا سی اوہ بے چین سی۔ انڈیا پہلی واری جا رہیا سی، تے سیمینار وی وڈا سی۔ اوہ بے چینی وچ ہو روی بہتیاں گلاں کر رہیا سی۔ کدی فون کر داسی کدی شاعری دیاں گلاں۔ کدی پاکستان وچ وسن والے بیلیاں دا ذکر تے کدی سفر تے جان دیاں تیاریاں۔ انجے ہسدیاں چٹکے جھڈ دیاں اوہنے کسے نوں فون کیتا۔ انگریزی وچ گل بات توں پتا چلیا دو بے پاسے کوئی زبانی اے۔

افقی آکھ رہیا سی۔ " ویکھ ناں، جے میں تیرے کھسم نوں، گھڑی مڑی فون کران تے اوہدے تے پٹو پاواں تے تینوں غصہ نہیں آوے گا۔ پریم میرا کھسم اے۔ توں کاہدے لئی اوہنوں فون کرنی ایں " لگدا سی دو بے پاسے دی زبانی وی گل بات دا چکا لے رہی سی۔ پریم کدی کدی بورچی خانے وچوں نکل کے افقی تے فون ول ویکھدا تے مونہوں کجھ نہ کہندا۔ میں خورے اوس ویلے اوہدیاں اکھاں ول نہیں سی ویکھیا۔ ہن سوچناواں تے یاد آندا اے۔ اوس ویلے دی اوہناں وچ اوہو چک تے اوہو اداسی جیہی ہونی اے۔

افقی انڈیا جان توں پہلوں ساڑے بارے فکر مند سی پئی ساڈا کیہ بنے گا؟ پریم تے گجرات والا بندہ ساڈی دیکھ بھال کرن گے یا نہیں؟ جتھے دو بے شاعر ٹھہرے سن، او تھے مندا حال سی۔ میں افقی دا ترلا پایا پئی سانوں اتھے ای رہن دے اسیں بڑے سکھی آں۔ گجرات والا بندہ گلاں باتاں وچ حصہ لیندا سی، پریم چو پڑا اکا دکھرا کھرا لگدا سی۔ افقی کجھ کجھے دے تے اوہدے نال سوال جواب کر لیندا سی۔ پھیر اوہنے سبھاناں آکھیا پئی ایہہ پروہنے بنے بنا شک اتھے ای رہن، اوہنوں کوئی کھچل نہیں ہووے گی۔

ایئر پورٹ تے جدوں اسی افقی نوں ودیا کرن لئی گئے تے اوہناں دوہاں وچ بڑیاں گوڑھیاں گلاں ہونیاں۔ افقی اوہنوں دس رہیا سی۔ زندگی موت دا کیہ بھروسا۔ جے میں ناں پریتا تے ایہہ فلیٹ سنگت دے ناں لگ جاوے گا۔ میں وصیت لکھ دتی اے۔ توں پوری حیاتی اتھے رہ سکنا ایں۔۔۔ بنک دا حساب ایہہ وے، دو جا حساب کتاب وی کردتا اے۔ تے نالے اوہ گل تے ایہہ گل۔ افقی دا لہجہ اُکاساٹ سی، تے میں ویکھیا پریم چو پڑا دیاں اکھاں وچ اوہو ای چمک تے اداسی کٹھیاں وس رہیاں سن۔ اوہ افقی دا مظہر ٹھیک کر رہیا سی۔ اوہنوں دس رہیا سی تیریاں دوایاں تے دو جیاں لوڑ والیاں چیزاں ایس بیگ وچ نیں۔ کپڑے دو بے سوٹ کیس وچ نیں۔ اپنا خیال رکھیں۔

”ایچ لگ رہی اسی کوئی ماں اپنے پترنوں و دیا کر رہی اے۔ کوئی چاہن والا دل دے ٹوٹے ٹوٹے نون جدا کر رہیا اے۔ کوئی محبوبہ اپنے پریم نون پر دل بس گھل رہی اے تے نالے دعاواں دی چھاں وی کردی جا رہی اے۔ میں افتی کولوں پچھیا سی، پتی ایہہ جے لوکاں دے تعلقات کہو جیسے ہوندے نیں۔ چاہن والا کیہڑا ہوند اے تے محبوب کون ہوند اے۔ افتی دسیا سی، ایہہ گل طے نہیں ہوندی۔ جویں جیہد اموڈ ہو اے نچے عمل ہو جاندا اے۔“

افتی نرگیا تے پریم تھوڑا تھوڑا کھلن لگا۔ گلاں کر دیاں کر دیاں اوہ انگریزی دے اک دو فقریاں نون مڑ مڑ آکھدا سی۔ اوس شامیں اوہنے راج کے چنگے سالن ردھے تے راج کے شراب پیتی۔ وچوں کدی کدی اوہ کسے نون فون کر داسی تے کدے اردو تے کدے انگریزی وچ اوہنوں آکھدا سی۔ ”پاگلے، آجا، میں تیرے لئی خاص مچھی پکائی اے، آجا، چھیتی آجا“ پھیر اوہ میرے ول نکلداتے کہندا۔ ایہہ میری یار ہوگی اے۔ اک ہوٹل وچ کم کردی اے۔ بڑی چنگی اے، میں لیسوں بلایا اے، تہاڈے نال لیسوں ملاواں گا۔

اوس راتیں گجرات والا بندہ تے میرا ساتھی کدھرے جانا چاہوندے سن۔ مینوں پریم تے آکھیا، تسی اوہناں نال نہ جاناں۔ کیوں؟ میں پچھیا تے، اوہنے کجھ نشے وچ تے کجھ سیانیاں واگوں مینوں سمجھان دی کوشش کیتی پتی اوہ جتھے چلے نے میرا وچ جانا چنگا نہیں۔ ایہہ گل کر دیاں اوہنے میرے سر دے پٹیاں والاں ول ویکھیا تے ہو رکھ نہ آکھیا۔ میں نمو سمجھان جیہا ہو گیا، پتی امریکہ والے دی مینوں بڑھا سمجھ رہے نیں۔ پر جدوں اوہ دیاں اکھاں وچ چمک تے اداسی ہو رگڑھی ہو گئی تے اوہنے مینوں دسیا اوہ دوویں کلب گئے نیں۔

پریم چو پڑانے مینوں کوئی گل کرن دتی نہ سوال کرن دا موقع دتا۔ اوہ آپے ای دن لگا پتی کسے ورھے پہلاں اوہ انڈیا دے پنجاب دے اک پنڈ وچوں امریکہ آیا سی تے پرت کے اپنے وطن کدی نہیں گیا۔ ماں پو، بھین بھرا کسے نال اوہ اکوئی رابطہ نہیں۔ اوہنے اتھے اسی امریکہ وچ ویاہ کیتا، دو تن بال دی ہوئے مڑ اوس امریکن بیوی توں دکھ ہو گیا۔ بچے وی بیوی کول نیں۔ ہن تے اوہ جوان ہو گئے ہوں گے۔ اوہنے لمبی جیبی ساہ لے کے آکھیا۔

میں پریم چو پڑا دیاں اکھاں ول ویکھیا۔ ہن اوہناں وچ صرف اداسی سی، چمک خورے یا داں دی دھند وچ گواچ گئی سی یاں اوہناں اتھرواں وچ گھل گئی سی جیہوں پریم دے حوصلے یاں شراب نے کدھرے پچھے ای روک رکھیا سی۔

شام ہن رات بن گئی سی۔ چو پڑانے اک واری پھیر فون و جایا تے مڑ اوسے طرح دو جے پاسے والی نون آکھیا۔ ”پاگلے، توں آئی کیوں نہیں۔ میں خاص تیرے لئی مچھی پکائی اے“

اوہنوں ہتاسی میں شراب نہیں پیندا، اوہ وی میرے سامنے نہیں سی پتی رہیا۔ اندر جاندا سی، پیگ پیندا سی تے مڑ آجاندا سی۔ میں اک گل بڑے چر چکھوں محسوس کیتی پتی اوہ جان جان کے میرے نال سوانیاں دیاں گلاں کر رہیا سی۔ اپنی بیوی پچیاں وا اوہنے مڑ کے ذکر نہیں سی کیتا، پراوہ اپنی مچھی والی یارنوں یا دکر دار رہیا۔ ہن جدوں اوہ اندرون پرت کے ڈرائینگ روم وچ آیتے اوہدے ہتھ وچ اک ڈبی جیبی سی۔ کہن لگا۔ ”ایہہ رکھ لو۔ لوڑ پوے گی۔“ میں ڈبی کھولی تے اوہدے وچ ڈھیر سارے کنڈوم سن۔ میں ہس کے آکھیا۔ ”چو پڑاجی۔“ میرے ایہہ کس کم؟“ اوہنے اوسے طرح اپنے مونیاں چھاں تھلے چھپے سانو لے ہونٹھاں نون ہلایا۔ اپنی خاص انگریزی دے خاص فقرے

دہرائے تے آکھیا۔ " کم آجان گے ناں۔ کل میں اوہنوں بلا یا اے "

میںوں لگا اوہنوں چڑھ گئی اے۔ پراوہ اوہ سے طراں نارٹل سی۔ گلاں کردیاں چنگلی گل تے انگریزی وچ "نوگڈ" تے بھیڑی گل تے "نوگڈ" آکھ رہیا سی۔ گلاں وچوں گل کڈھدیاں تے ایدھر اودھر دیاں مار دیاں اوہنے پھیر اوہناں دوویں جان والیاں داڈ کر کیتا تے آکھیا۔ "نوگڈ، تسیں چنگا کیتا اے اوہ تھے نہیں گئے۔ ایہہ تہاڈی عمر دیاں لوکاں دا کم نہیں ہیگا۔"

پریم نے پھیر عمر دا ڈکر کیتا تے گل ٹور دیاں آکھیا، اوہ وی میرے کولوں بہتا چھوٹا نہیں۔ ایویں نیڑے نیڑے ای عمر ہووے گی۔ اوہ اٹھیا تے اوہنے وی سی آر تے ٹیلی ویژن اوہ تھے اک بلیو فلم لاجھڈی۔ ایہہ وی مرد تے عورت دی کھڈی۔ پہلاں میں سوچیا خورے اوہ نشے وچ آ کے ننگے لوکاں دی فلم دکھان لگا اے۔

میں ڈونگھی سوچیں پے گیا۔ ایویں اک لشکارے دی طرح میںوں خیال آیا، پریم چو پڑا اپنی دیرتوں کاہنوں عورتاں دا ذکر کر رہیا اے۔ میںوں کلب جان توں منع کیتا سوں۔ اپنے پیار دی داستان سنائی سوں، تے نالے میںوں پرچاوا دتا سوں پچی کے سوانی نال میری ملاقات کر اوے گا۔ اپنی بیوی نوں یاد کیتا سوں تے ہن فلم وی اوخو جیہی لائی سوں۔ کدھرے اوہ ایہہ تے نہیں دسنا چا ہوندا، پچی اوہ اپنی خوشی نال گے نہیں بنیا۔ مجبوری۔ مجبوری۔ کوئی مجبوری۔ بھادویں بھری بوتل شراب پی کے اوہ بڑا ہمت والا بن گیا اے۔ افتی سامنے چپ چاپ رہن والا پریم چو پڑا بھادویں بڑیا گلاں کر رہیا اے، پراوہ کجھ ہور دی دسنا چا ہوندا اے۔ کجھ کہنا چا ہوندا اے۔ پر خورے کبھڑا جھا کا تے کبھڑا خوف اوہنوں بولن نہیں دے رہیا؟

اوہ دیاں اکھاں دی اداسی ہور وی گودھی ہو گئی سی۔ تے جھٹ پچھوں اوہ اوہ تھے ای ٹیلی ویژن دے سامنے چت ہو کے سوں گیا۔ کلب اچ جان والے اچے واپس نہیں سن آئے۔ تے میںوں چھیے آیا، میں اچے عشاء دی نماز وی پڑھنی اے۔ کیہ ہو یا جے میںوں کجھے دی سمت دا پتہ نہیں۔ جے اچے تیک پریم چو پڑا دا اصل اندرون نہیں مر یا، تے میںوں وی تے اپنا من شان ت کر لینا چاہی دا اے۔ پردیس وچ، کلم کلیاں، رب نال دو گلاں کر کے بڑا سواد آوے گا۔

☆☆☆

مدنی میڈیکل سٹور

معیاری انگریزی اور دیسی ادویات مناسب ریٹ پر دستیاب ہیں

پرورپرائٹر:- محمد اقبال

تشریف لائیں اور خدمت کا موقع دیں

کارنگلی نمبر 9 کوٹ خادم علی شاہ ساہیوال

صرف شریف لوکاں واسطے

﴿ طالب جتوئی ﴾

ہر روز جانے جانے میری نظر کا بلی گیٹ دی نکر وچ اک ہوٹل دے بورڈ تے اچن جیتی رک جانندی اے۔۔۔ ہوٹل اینڈ ریسٹورنٹ صرف شرفاء کے لئے"

میں چلدا چلدا کچھ پل رک جانداواں۔ ہوٹل دے بوہے باہروں بند نظر آوندے نیں۔ تاہیں میری ایہہ حسرت کدے پوری نہ ہوئی، پئی میں ایہناں شریف لوکاں وچوں کسے شریف نوں ویکھ ای لیندا۔ اک پیرا ہوٹل دے برآمدے وچ کدی کدی چاہ دی ٹرے پکڑ کے سدا پھر داسدا اے پر میرا دل نہیں کہند اپنی میں اونوں شریف آکھاں کیوں جے ایس طراں دے شریف تاں قصہ خوانی بزار وچ عام پھر دے رہندے نیں۔ جدوں کدے دفتر دی کنٹین وچ مہماناں نال رل کے چاہ پینے آں تاں ایس طراں دے شریف تاں اک ہٹے کٹے داڑھی والے مالک دے حکم نال ساڈے آگے پچھے پھر دے رہندے نیں۔

یا مولانا! میں ایہناں شریفان نوں کدے نہیں ویکھاں گا۔ میری اے حسرت حسرت ای رہ جاوے گی کدے وی پوری نہیں ہووے گی۔ پھر اچن جیتی جتھوں اک موٹر ہارن دیندی اے میں پل وچ کھسک کے اک پاسے ہو جانداواں۔ میرے ذہن وچ اک ہو خیال آجاندا اے۔ پئی قصہ خوانی بزار وچ تاں اک طرفہ ٹریفک اے ایہہ مخالف پاسیوں موٹر آون دا کیہ مطلب؟ میں اپنے ساتھی کولوں پچھیا جیہڑا کچھ دیر میںوں گھور کے ویکھدا رہیا۔ جویں ٹریفک رولز میرے چہرے اتے لکھے ہون۔

"یارجی! اک طرفہ ٹریفک صرف پیدل لوکاں لئی ہوندی اے۔ شریف لوکاں دیاں گڈیاں ہر تھاں آزاد ہوندیاں نیں۔

اک دم ہوٹل والا بورڈ میرے سامنے آجاندا اے۔۔۔ ہوٹل اینڈ ریسٹورنٹ، صرف شرفاء کے لئے" پھر جدوں میرا دل بھر جاندا اے تاں میں پارک ولے ٹر جانداواں۔ اتھے وی شریف تے غیر شریف دے وچکارا لال جیہی لکیر کھی ہوئی اے۔

"شریف مرداں لئی"

شریف عورتاں لئی"

پھر جدوں میں جیب وچوں سگرٹ دی ڈبی کندھ کے اک کش لاون دا ارادہ کرداواں تاں نسواری رنگ دی ڈبی اتے CAPSTAN دا لفظ دیکھدے نال ای میرا خیال ٹیلیفون آکسٹنکٹ دی کندھ دے نال لگے پیلے رنگ دے بورڈ ولے چلا جاندا اے۔

"شریف لوکاں دا ساتھی کیپسٹن سگرٹ پیو"

ایہہ سگرٹ شریفان دی طبیعت نوں بزار اس آوند اے

میرے ہتھوں سگرٹ دا ڈبہ تھلے ڈگ پیندا اے

"تاں ایہہ شرافت صرف کیپٹن سگرٹ نوں ای آکھیا جاندا اے " پر ایہہ گل نہیں بے انج ہووے تاں پرسوں جدوں قطب خان نے چرس پیوں واسطے کیپٹن دا اک سگرٹ خریدیا تاں مینوں میرے بھرانہیں ایہہ گل کیوں آکھی۔

"چل اوئے شریف لوک استھھے کھلوتے برے لگ دے نیں"

پھر جدوں میں فلم دیکھن جاندا واں تاں میرے ساتھی ایہہ کیوں کہندے نیں "گیلری وچ بیٹھاں گے۔ ایہہ شریف لوکاں دی تھاں اے"

"تاں شرافت خبرے گیلری نوں آکھدے نیں"

میں وی اپنے آپ نوں شریف سمجھدا واں۔ جدوں میں شریف واں تاں پھر ایہہ سارے لوک شریف نہیں۔ ایہہ وی میرے طراں اٹھدے بیٹھدے، آوندے جاندا تے گلاں با تاں کردے نیں۔ پر میں شریف نہیں واں جے میں شریف ہوندا تاں جشن پاکستان دے دیہاڑے جدوں میں شریف لوکاں نال ملاقات واسطے اک ہوٹل گیا ساں تاں ہوٹل دانو کر میری مہلی چادر دے پلو توں پکڑ کے نہ کچھ اتے انج نہ آکھدا "تیرا بھلا ہووے اندر منسٹر صاحب نال شہر دے شریف لوک چاہ پی رہے نیں"

"تاں ایہہ شریف لوک ہین کون، کید ایہہ فرشتے نیں جیہہاں نوں ساڈیاں اکھاں دیکھ نہیں سکدیاں یا اسیں اتے گئے گذرے آں پی ایہناں نوں دیکھن دی سمجھائی نہیں رکھدے" بس ذہن الجھ کے بھوتر جاندا اے۔

پھر جدوں میرے دفتر دے اک ساتھی نیں مینوں ایہہ خوش خبری سنائی بھئی "کلرکس ایسوسی ایشن" دے سالانہ انتخابات دے موقعے تے شہر دی Gentroy (شرفاء) نوں دعوت دتی گئی۔ تاں مینوں انج لکھیا سی جو میں میرے پیر زمین اتے نہیں تے میں ہوا وچ اڈیا جا رہا واں۔

اودوں میں سوچیا ہن اگر خدا نیں چاہیا تے میں شریف لوکاں دادیدار کر سکوں گا۔ ہن تے جو میں شرافت میرے گھر آگئی اے۔

کل انتخاب ہون والے ای اج جدوں میں گھرا پڑیا تاں میری چھوٹی بھین ہولی ہولی میرے کول آگئی۔

"لالہ بی بی حلیمہ دی دھی دی شادی اے میرا کوڈو پڑا اے اوہ وی دھویندا دھویندا پائٹن والا ہو گیا اے تمہیں وی اوہو چھلی عید والی اے جیہنوں میں اج دھوتا اے پر۔۔"

میں سمجھ گیا بھئی کل تنخواہ دادہاڑا اے۔ میرے واسطے تنخواہ دے دیہاڑے دی سب توں وڈی پریشانی ایہہ ہے پئی میری ٹکی بھین یا تے دوپٹے دی منگہ کرے گی یا سینڈل دی پھر جدوں سینڈل خریدن بزار جاندا واں تاں ادھر راہوں واپس مڑاؤندا واں کیوں جے کر بھین واسطے سینڈل خرید کر تاں ماں دادو پٹہرہ جاندا اے۔ تے جے ماں واسطے ڈوپٹہ خریدیا گیا۔ تاں میری ماں اپنے واسطے نوہہ کوں پسند کرے گی۔ تے جے میری ماں اپنے واسطے نوہہ پسند نہ کرے تاں اوہدے دل دا اک وڈا چا پورا نہیں ہوئے گا۔ جدوں کدے ماں دے نال ایس گل تے میں جھگڑا کر داواں تاں اوہ اپنی مسواک والی انگلی ہونٹاں اتے رکھ کے حیرانی داموڈ بنالیدی اے۔

"ہائے میرے پتر شریف لوکاں دی اولاد ایس طراں دیاں گلاں کردی اے"

اچن چیتی میرے ذہن دے برود نوں اک لگ جاندا اے۔ مینوں ہوٹل اینڈ ریسٹورینٹ بورڈ یاد آجاندا اے

۔۔ ہوٹل اینڈ ریسٹورینٹ۔۔۔ صرف شرفاء کے لئے۔

ایہہ شرافت کیہہ بلاں اے؟۔ پئی ہر شخص شریف ہے وی تے شریف نہیں وی

اس رات میری بھین جدوں مینوں دوپٹے واسطے آکھیا تاں میں سوچیا ایس مہینے دے سارے خرچ توں بعد میرے کول دیہر روپے بچ جان گے۔ اوہ میں یونین دے سیکرٹری نوں دے دیاں گا۔ تاں جے شہر دے شریف طبقے تے دفتر دے کلرکاں دے نال تعارف دے سلسلے وچ چاہ پانی دا انتظام کرے۔

"بھین تیرے واسطے میں دوپٹہ کتھوں لیاواں۔ ایس واری نہیں، اگلے مہینے۔ چنگا" میں پیا رنال آکھیا۔

"لالہ توں ہر مہینے انجے آکھناں ایں۔ تیرا ایہہ مہیناں آو تاں کدوں ایں؟

اوہ اٹھ کے نکلے توں پانی بیون لگ پئی لگدا سی جوں غصہ ٹھنڈا کردی پئی اے۔ تے پھر چلی گئی۔

انتخاب ہو گئے ساڈے ساتھی ہار گئے، پائلٹ گروپ جت گیا۔ پر مینوں کوئی پروا نہیں سی، کیوں جے سامنے لان (Lawan) وچ شہر دے سارے شریف اکٹھے ہے سن تے تھوڑی دیر بعد اسان اوہناں دے نال بیٹھے چاہ پیندے ہوناسی۔

میرے تے "شرافت" وچالے کجھ قدماں دا ای فرق سی، چندھ مکدا جاندا سی، دو قدم، اک قدم، تے ہن اک گٹھ (اتنی وٹھ تے چاہی دی سی) میں شہر دے دو شریفان وچالے بیٹھا اوہناں واسطے چاہ بنا رہیا ساں۔ کجھ کلرکاں نے چاہ دا بائیکاٹ کیتا سی تے کجھ پہلے ای گھراں نوں چلے گئے سی، کئی کرسیاں خالی پھیاں سن، میرے نال بیٹھے دو شریف آپس وچ گپ شپ مار رہے سی۔

"یار کل توں کھیڈ وچ نہیں سی؟" اک شریف نے سگرت دکھایا۔

"کل کارخانے وچ مزدوراں ہڑتال کیتی سی"

پہلے شریف نے جوں کرسی توں اٹھدے ہوئیاں آکھیا "ہڑتال"

اوہدیاں مٹھاں بند ہو گھیاں تے اوہنے وڈی ساری گالھ دے کے آکھیا

"توں پھر کی بتایا ہڑتال دا"

"پلس منگا کے کمینیاں نوں جیہا سبق پڑھایا اے جے اگے توں ہڑتال داناں وی نہیں لین گے"

پہلے شریف نوں ذرا آرام آ گیا۔ اوہنے سکھ داسا لیا تے کھی اکھ دے کے آکھن لگا

"خان بہادر صاحب نے کل مینوں تے بڑا انچایا اے سمجھ ہزار روپے جت لے گیا"

"دانہ سی یا فلاش"

"ہے سی تے فلاش ای"

میں سوچن لگ پیا ایہہ تے اوہ شریف نہیں ہے گے۔

Excuse Me (معاف کرنا) کہہ کے میں دو جی میز تے چلا گیا۔

"خواجہ صاحب خیر تے ہے تھاڈا ایلینس دن بدن ڈی فٹس ہو رہیا اے" اوس دو جے میز اتے دو چنگے بہنوے والے جوان بیٹھے سی۔

"میٹر صاحب نوین نوین کورٹ شپ نہیں۔ پیسے بے خرچ نہ ہوں تاں بنے گا کیہ" اس شریف آدمی نے سینے تے ہتھ پھیر دے ٹھنڈی آہ بھری۔

"کیہ کوئی نوین اس" میٹر نے پچھیا

"نوین کیہ جی اونہ تے بیڑا غرق کردتا اے۔ اک سو دیہہ روپے دی اے کل ای نوین ساڑھی لے کے بھیجی اے" ایہ سن کے میں اچھلیا جو میں مینوں ٹھونیں نے ڈنگ مار لیا ہوے، خبرے مینوں چھوٹی بھین دا دوپٹہ یاد آ گیا سی، میں کھنگ دا بہانہ کر کے اوتھوں اٹھ گیا

"میں دس ہزار کسٹرن صاحب نوں دتے نیں، سینما مینوں الاٹ کرے گا"

اوتھے اک وڈے پیٹ والا شخص پیٹ تے ہتھ پھیر کے دو بے شریف آدمی نال گلاں کر رہیا سی۔

"نجم کہند اے میں تیراں ہزار دتے نیں" اوس بندے نے ہولی بول کے آکھیا۔

"نجم تے میرے نال مقابلہ، اوہ چاہندا اے میں اوہوں کل ای بھرے ہزار وچ بے عزت کراں"

میں ایہہ میز چھوڑ کے وی ٹر گیا۔ ایہہ کہو جے شریف آدمی نیں، میں سوچیا، ہزاراں توں گھٹ تے گل ای نہیں کر دے

"صدیقی صاحب! کل ناچ وچ ممتاز نال بڑی چھیڑ چھاڑ کیتی"

"میں تے ایہو جیہیاں غیر شریفانہ حرکتاں نہیں کیتیاں کیوں جے میں تے شراب دے نشے وچ ساں"

ایہہ کہہ کے اونہ اکواری چاہ دا پیالہ منہ وچ اٹالیا۔ پھراک کھٹاتے بد بودار ڈکار لے کے تکھیاں نظراں نال میرے ولے لکن لگ پیا۔

ہن میں اک ہور میز ولے جاو ن لگا ساں جے ایسوسی ایشن دا سیکرٹری بول رہیا سی

"میں شہر دے ایہناں شریف لوکاں دا شکر یہ ادا کرداواں جیہناں ساڈی دعوت لئی اپنا قیمتی وقت خرچ کر کے اتھے آ کے ساڈا مان ودھایا۔

سایمنے والی سڑک تے جدوں سارے دن دے بھکھے تے مزدور چھٹی کر کے گھراں نوں جا رہے سن تاں تار دے دو جے پاسے کچھ دیر رک گئے

تے پھر چاہ دیاں میزاں تے اپنے نصیب ویکھ کے ہوٹھاں تے جیہاں پھیر دے ٹر گئے

میں اوڈوں ایہہ سمجھ رہیا ساں ایہہ سارا وطن اک وڈا ہوٹل اے جہدے بو ہے اتے لکھیا ہویا اے

"صرف شریف لوکاں واسطے"

(پشتو توں ترجمہ)

وچارے لوٹے

﴿محمد نواز بابر﴾

گذرے تریہہ بتی ورہیاں وچ لوٹے دا ذکر اوہدے اصل کم توں ہٹ کے بڑے زور شور نال کیتا جاندا اے۔ میرا خیال اے کن دیہہ سو دے اخیر لے چوتھے حصے وچ لوٹے نوں جتنی مشہوری نصیب ہوئی اے ایس توں پہلے کوئی سوچ وی نہیں سکدا سی۔ انسان تاں کئی واری اپنے نام دی شہرت لئی وس لگے سارے چارے کر دااے پر لوٹے نوں ایہہ مشہوری صرف ویلے دی اتھل پتھل نال لہمی اے۔

سائنس دی ترقی نے جتھے ان گنت انسانی مشکلاں تے اوکڑاں دا خاتمہ کر کے وافر سہولتاں پیدا کیتیاں نیں او تھے کئی چیزاں چوکھا پرانا قصہ بنا چھوڑیا اے۔ جمیدے نتیجے وچ کئی چیزاں دا یاں تے وجود ای باقی نہیں رہیا یاں پھر اوہ صرف نام لین جو گیاں ای باقی رہ گیاں نیں پر لوٹے اج وی اپنی پہلے والی شکل نال سگوس سائنسی دریافتاں دے نتیجے وچ پہلے توں ڈھیر چنگی صورت وچ موجود نیں۔

جے اسیں لوٹیاں بارے گذرے ویلیاں دی تاریخ دیکھئے تاں سانوں مٹی دے بنے ہوئے لوٹیاں دا ذکر ملدا اے۔ جدوں لوٹے نوں استاوا یاں کروادی آکھیا جاندا سی پراج مٹی دے لوٹیاں دی بجائے پلاسٹک، لوہے، سلور، پتل تے تراہے دے ڈاڈے مضبوط لوٹے مل جاندا نیں۔ ایہناں وچ پیندے والے لوٹے وی نیں تے بغیر پیندے والے وی۔

انج لوٹا اجیہی بے کار یا غیر ضروری شے وی نہیں۔ جے انج ہونداں تاں اجو کے ترقی یافتہ زمانے وچ ایہہ ہر گھر وچ موجود نہ ہوندا۔ سگوس حقیقت ایہہ ہے جے انسان نوں لوٹے دی ضرورت اج وی انجے ہے جیویں ہزاراں سال پہلے سی۔ بھادیں اے تائیں ایہہ گمان کرنا اوکھا دسد اے پئی آون والے ویلے وچ چھیتی ای چینک طراں لوٹے وی Dining Hall تائیں اپڑ کے قیمتی دسترخاناں اے تھان بھ لین گے یاں Bed Tea دے بہانے Bed Room تائیں پہنچ جاون گے۔ پر پھر دی مینوں انج لگدا اے پئی جویں جویں ویلا گزرے گا لوٹیاں دی قدر قیمت تے ضرورت ہور چوکی ہوندی جاوے گی۔ جمیدے نتیجے وچ جے چینک نہیں تاں تچھے اپنی جتنی ہوئی بازی لوٹیاں کولوں ضرور ہار جاون گے۔

بھادیں ساڈے پنڈاں تے دیہاتی علاقیاں وچ لوٹے رکھنا اتنا ضروری نہیں ہوندا، کیوں جے او تھے وگدے نالیاں تے رجواہیاں توں بٹاسر جاندا اے پر شہراں وچ کسے وی گھر والوٹے بغیر گزارا نہیں ہو سکدا۔ بھادیں او تھیں نوں نمونے دیاں کوٹھیاں تے بنگلیاں وچ لوٹیاں توں جان چھڈاؤن لئی نوں ڈھنگ دے کئی طراں دے انتظام کیتے گئے نیں جیہناں نال لوٹیاں دی اتنی ضرورت نہیں رہندی تاں وی او تھے Bath Room واسطے لوٹے دی ضرورت ختم نہیں ہو سکدی۔

پہلے دیا گیا اے، لوٹے پیندے والے وی ہوندے نیں تے بغیر پیندے والے وی۔ ہو سکدا اے ایہناں دیاں قیماں وچ وی کوئی فرق

ہوے پر کم دیوں دے لحاظ نال ایہناں دوواں قسماں وچ کوئی خاص فرق نہیں۔ جے ہاں صرف اتنا پئی بغیر پیندے والے لوٹے دے الٹ جاوےں دا خطرہ زیادہ ہوند اے۔

میں پہلے ایہہ دی لکھیا اے پئی جویں ویلا گزرے گا لوٹیاں دی قدر تے ضرورت ہوز زیادہ دھسے گی ایہہ اندازہ ایس توں کیتا جاسکدا اے پئی اج کل عملیات دے کجھ سیانے ہور طریقیاں دے علاوہ لوٹا پھیر کے حکومتاں دے پکا یاڈا نوواں ڈول ہوون دا حال دس دیندے نہیں۔

ایہہ گل اپنی تھاں تے پئی ٹھکی اے پئی لوٹیاں دی اپنی اک ٹوہرتے ٹہکا اے۔ تاں ای تے میں اک مسیت دے غسلخانے نیڑے لوٹیاں نوں سنگل نال بدھا دیکھیا اے۔ تاں جے ایہہ اپنی تھاں توں ایہہ او دھر نہ ہو جاوےں۔ لوٹے جدوں اپنی تھاں توں ایہہ او دھر نہیں ہوندے سی او دوں ایہناں دی نندی او کوئی نہیں کردا سی۔ ایہہ بھنڈے تے او دوں گئے جدوں اپنی اصل تھاں توں ہمدے ہمدے پرانے توں نوں تے نوں توں پرانے ہتھاں دا چرکالین لگ پئے۔

پھر وی میرا خیال اے ایس بارے لوٹیاں دا اپنا قصور کجھ ہے وی تے نہیں۔ کیوں جے میں جیہڑے وی قبیلے دے کسی بزرگ کو لوں پچھیا اے اوں ایہہ آکھیا اے پئی وچارے لوٹے نال ہمیشاں توں ایہہ سولوک ہوند آ رہیا اے پئی جیہڑے جدوں لوڑ پئی، چنگ لیا، ورتیا تے پھر جتھے مرضی رکھداتے ایہہ کدے وی ضروری نہیں سمجھیا گیا پئی کوئی لوٹا کسے خاص شخص لئی اے۔

لوٹیاں دا وکدیاں وکدیاں اک تھاں توں دو جی تے دو جی توں تہی تھاں چلے جانا اک بازاری تے کاروباری عمل دا نتیجہ اے۔ ایس بارے کسے نوں حیرانی یا اعتراض نہیں ہونا چاہی دا۔ پر کجھ لوٹے اجیہے وی ہوندے نیں جیہڑاں دا ٹٹ بھج جانا کجھ لوکاں واسطے دکھ تے اندوہ دا باعث ہوند اے۔ ایہہ حقیقت اک مشہور واقعے توں ثابت ہوندی اے

واقعہ انج اے پئی اک درویش دامٹی دا لوٹا جیہڑوں درویش چو کے عرصے توں ورت رہیا سی، کسے طراں اجن چیتی ٹٹ بھج گیا تے درویش نیں دھاڑ دھاڑو نا شروع کردتا۔ آل دوآلے دے لوکاں نوں پتا لکھیا تاں اوہناں درویش نوں سمجھایا پئی پرانا لوٹا ای تے ہے۔ ایہہ دے وچ روون والی کیہڑی گل انے؟ درویش نے آکھیا تہاڈے لئی ایہہ معمولی گل اے پر میرے لئی ایہہ اک بڑا اوڈا حادثہ اے۔ کیوں جے میں ایس لوٹے دا سبھ کجھ دیکھیا ہو یا سی تے ایہے میرا سبھ کجھ دیکھیا ہو یا سی۔

حکایت مولانا روم ﴿مشتاق احمد کا نسیا﴾

حضرت عمر فاروقؓ دے دور خلافت دی گل اے کہ سرنگی و جان والے دی بڑی مشہوری ہائی۔ تے اس دی آواز ایڑی مٹی ہائی جوں پھووی اس دی آواز سن کے مست ہو جانے ہان۔ دور دور دے لوک اس دا گانا سنن کان اوندے ہان تے اس دی آواز اونہاں دے دلاں دیاں دھڑکنناں تیز کر دیندی ہائی تے لوکاں تے ہک طراں دا جادو جیہا ہو جاندا اھا۔ جدوں تاں ایں اوہ سرنگی و جان آلہ گویا گھبرو رہیا اوہندی آواز دیاں دھماں پیاں رہیاں۔ اس دی مشہوری وچ کئی نہ آئی۔ پر جدوں اوہدی عمر ڈھل گئی تے اوہ بڑھا ہو گیا۔ منہ وچ دند کوئی ناں رھیاتے ڈھوئی دا کب نکل آیا۔ تے اوہدی آواز جیہڑی تے بندے جان دیندے ہائے اوہ بڑھے کھوتے دی آواز وانگوں ہو گئی تاں اوہدے کول گانا سنن آن والیاں دا بھیڑا گھٹ گیا۔ اوہدی آواز دا جادو کن دی ڈھل ہائی لوکاں دا اوہدے الوں دھیان ہٹ گیا۔

سترورھیاں دا ایہہ بڑھا جادو ہڈوں کمزور پئے گیا تے اوہدی کمائی دا وڈا وسیلہ گانا آکا بند ہو گیا۔ روٹی کھان نوں کچھ ناں پچھاتے کئی کئی دن بٹکھا رہن لگا۔ تے ہک دن روکے خدا دے اگوں عرضوئی کیتی تے دعا منگیاں آکھیا، اے اللہ توں مینوں بڑی عمر تے مہلت دتی اے۔ اللہ توں ہک کہینے تے مہربانیاں کیتیاں تے میں سترورھیاں گناہ کیتے تے تو میتھوں اپنی جناب اچوں دتا ہک دیہہ دی ناں کھتھاتے میرے گناہواں تے پلو پائی رکھیا۔ اے اللہ اج میں سچے دل نال تیرے اگوں مافی منگناں تے توبہ کر داھاں۔ اے اللہ توں میری توبہ قبول فرما۔ تے ایہہ آکھ کے اوس اپنی سرنگی چائی تے مدینے دے قبرستان ال ٹھنڈیاں ساہنواں بھر داڑھیا۔ قبرستان اڑ کے اوہ بڑاڑتاں۔ روندیاں روندیاں اللہ توں اپنے گناہواں دی مافی منگی تے او تھے ای سرنگی داسرھانہ بنا کے سوں گیا۔ جدوں اوہ سرنگی و جان آلا قبرستان اچ ستا پیاھا، ٹھیک اوس ویلے حضرت عمر فاروقؓ جیہڑے اپنے روزانہ دے کم وچ رجھے ہوئے ہن۔ اونہاں تے اللہ تعالیٰ نے اجھی نیندر لے آندی جوں اوہ اپنے آپ نوں سنبھال ناں سکے تے بڑے حیران دی ہوئے بھیجی جدوں ایس ویلے سون دی عادت تھیں تاں نیندر کیوں اوندی پئی اے۔

جدوں حضرت عمر فاروقؓ نوں نیندر آگئی تے آپ سوں گئے۔ تاں خواب اچ غیب چوں آواز آئی، اے عمر! اٹھ میرے ہک خاص بندے نوں ہک لوڑ پئے گئی اے۔ اوہ بندہ قبرستان اچ اک تھاں تے ستا ہویا اے۔ جاندیاں ہو یاں ست سودینار بیت المال چوں نال لے جاتے اوس نوں دے آ۔ ایہدے نال ای حضرت عمر فاروقؓ جاگ پئے تے اٹھدیاں نال ای ست سودینار نال لے تے مدینہ شریف دے قبرستان ال ٹر پئے۔ ہر پاسے دیکھیا پر ہک بڑھے دے سوا کوئی نگہ ناں آیا۔ سوچیا کہ ایہہ اللہ دا خاص بندہ اے پر فیروچیا بھیجی بڑھا سرنگی و جان والا اللہ دا خاص بندہ کیوں ہو سکدا۔ ایہہ سوچ کے قبرستان دا پھیرا کڈھیا پر ہو کوئی وی نگہ ناں آیا تاں یقین ہو گیا جوں ایہو ای اللہ دا خاص بندہ اے جیہڑا ستا پیا اے۔

حضرت عمرؓ چپ چپتے بڑے ادب دے نال سرنگی و جان والے دے نیڑے بہہ گئے۔ پر کرنا خدا دا کہہ اتھے اونہاں نوں نچھ آگئی۔ تے ایہہ بلار اسن کے بڑھا اٹھیا تے حضرت عمرؓ نوں اپنے کول وکھ کے حیران ہو یا تے نال ای کنمن لگ پیا۔
اے اللہ میرے چہے گناہ گار بندے کول حضرت عمرؓ کیوں بیٹھے نہیں۔ مینوں لگدا اے فاروق اعظمؓ دا غصہ مینوں گناہ گار نوں نہیں چھڈے گا۔
حضرت عمرؓ نے جدوں ایس بڑھے نوں ڈر نال کبندیاں ویکھیا تاں فرمایا۔

" میرے کولوں ڈر اکیوں ایس۔ میں تیرے ال اللہ تعالیٰ دی طرفوں ہک خوشخبری لے کے آیا ہاں۔ اللہ تعالیٰ تیری بڑی چنگیائی دی اے، تے مینوں تیرے ال گھلیا سوں۔ اللہ تعالیٰ تیروں سلام آکھیا اے تے ست سودینا تیرے ال گھلے سوں۔ تے نال ایہہ فرمایا اے بھئی ایہناں نوں خراج کر جدوں ایہہ ختم ہو جان تاں تیرے ال ہو ر گھلساں جا۔

سرنگی و جان والے بڑھے جدوں اے سنیاں تاں زور زور نال رون لگ پیا۔ تے سارنگی نوں بھونیس تے مارنا کے ٹوٹے ٹوٹے کدتاتے بولیا۔ "اے سرنگی توں میرے تے میرے خدا وچکار پردہ ہائیں۔ تے تیری وجہ توں میں خدا توں دور ہوند آ گیا۔ توں ای میرا ستر سال خون پیتا تے تیری وجہ توں اے میرا منہ گناہواں نال کالا ہویا" مڑ بڑھے اپنا سر سجدے وچ رکھیا تے روکے آکھن لگا، "اے اللہ میرے گناہ گار تے اتنا کرم جوں خلیفہ حضرت عمرؓ نوں میرے ال گھلیا تے میں اوہ ہاں جیہڑے بھل کے دی کدے تیرا ناں نہیں لیا اے، پر توں مینوں ایس حال وچ وی یاد رکھیا۔ اے اللہ میری ایس حیاتی تے رحم کر جیہڑی ظلم اچ گزری۔ مینوں دکھا اے جوں میں اپنی حیاتی گل کردتی تے موت دے اوکھے ویلے نوں بھل گیا۔ اے اللہ میں اپنے آپ نال ظلم کیتا۔ اے اللہ میں اپنے آپ نال نیاں ناں کر سکیا تے عمر دے ستر سال گل کیتے تے توں میرے گناہ گار ہوندیاں وی مینوں اپنے انعام دتے" ایہہ گل کردیاں ای بڑھے نوں پچکی لگ گئی۔ ایس نوں ہن ایس دنیا توں نفرت ہو گئی ہائی تے اوہ مڑ ب اگے عرض کرن لگا "میرے مولا! مینوں اپنے کول بلا لے مینوں اس دنیا اچ رہن دا کوئی شوق تے چاہ نہیں" ایہہ گل کردیاں بڑھا زور زور نال رون لگ پیا تے اللہ دے دربار اچ اوس دی دعا قبول ہو گئی۔ اوہ ڈگاتے اللہ نوں پیارا ہو گیا۔
ایس گل توں سانوں ایہہ سبق ملدا اے بھئی جے سچے دل نال اللہ تعالیٰ اگے اپنے گناہواں دی مانی منگی جاوے تے توبہ کیتی جاوے تاں اللہ جیہڑا غفور و رحیم اے توبہ قبول کر لیندا اے تے انسان دے شرم دے آتھرو اوہدے گناہواں نوں دھوون دا وسیلہ بن جاندا اے۔

(فارسی توں ترجمہ)

پنجابی دا پہلا شاعر ﴿محمد رفیق آصف﴾

پنجابی زبان دے پہلے شاعر بابا فرید گنج شکر 1188ء وچ جے۔ مڈھلی تعلیم اپنی ماں کولوں لئی۔ شروع توں ای اوہ نماز تے روزے دے عادی ہو گئے۔ 18 ورھیاں دے ہوئے تاں اونہاں نوں منہاج الدین ترمذی دے مدرسے کھل دتا گیا جتھے اونہاں قرآن پاک دی تفسیر عربی فارسی حدیث تے فقہ دی تعلیم لئی۔ اتھے ای اونہاں دی ملاقات حضرت قطب الدین بختیار کاکی نال ہوئی۔ تے اونہاں دے نال دلی آگئے۔ او تھے رہ کر روحانی فیض دیاں منزلاں طے کیتیاں تے مرشد دی اجازت نال بابا ہوریں ہانس چلے گئے آپ نے ہانس وچ 12 ورھے اسلام دی تبلیغ کیتی تے اسلام دے نور نوں دور دور تک کھلاریا۔ تے مزا آپ اجدھن (پاک پتن) آگئے۔ اتھے دے لوکاں نوں اسلام داسنیا دتا۔ آپ داویاہ سلطان غیاث الدین بلبن دی دھی نال ہویا۔ باباجی ہوراں دے بیچ پتر تے تن دھیاں ہائن۔ آپ 15 اکتوبر 1265 نوں اس دنیا توں چلانا کر گئے۔

بابا فرید اوہ ہستی اے جہناں سب توں پہلے پنجابی زبان وچ شاعری کیتی۔ بابا فرید ہوراں دی شاعری سانوں شلوکاں دی شکل اچ مہلدی اے۔ اونہاں دے ایہہ شلوک اخلاقی رنگ اچ رنگے دسدے نیں۔ آپ دا کلام برائی دا جواب نیکی نال دیون داسنق دیندا اے۔

فرید اجوتیں مارن مکیاں تہاں ناں ماریں گھم

آنپڑے گھر جائیے پیر تہاں دے چم

آپ دی تعلیم اے بھی مسلماناں نوں بیچ ویلے نماز پڑھنی چاہی دی اے۔ فرماندے نیں۔

اتھ فرید اوضو ساز صبح نماز گزار

جو سرسائیں نہ نیویں سو سرکپ اتار

باباجی دا فرمان ایس بھی ایہہ دنیا بک سرائیں تے بندے داسنقے رہن اک مسافر وانگوں اے۔ تے مسافرنوں سرائیں نال دل نہیں لانا چاہی دا۔ تے رات گزار کے جاوون ای اوہرا کم اے

کندھی اتے زکھڑا کچرک بخھے دھیر

فرید اکچے بھاٹے رکھینے کچرک تائیں نہر

ایس دنیا نال محبت کرن والیاں تے اتھے کھل تے کوٹھیاں بنان والیاں نوں بابا فرید نے دیا اے بھی ایہہ سب کچھ جھڈ کے اگلے جہان جاو ناں ایں تے اوہ ای ساڈی منزل اے

فرید اکوٹھے منڈپ ماڑیاں اسار دے بھی گئے
کوڑا سودا کر گئے، گوریں جا پنے

ایس طراں بابا فرید نیک عمل کرن، توبہ کرن، اپنے گناہاں تے شرمسار ہوں، دل وچ رب دی محبت پیدا کرن، دنیا توں نفرت کرن،
رب دی عبادت کرن تے گناہاں زور دتاے۔ آپ ہک تھاہراں تے ایس گل نوں انج دیا اے۔

فرید اکالے مینڈے کپڑے کالامینڈا ویس
گناہیں بھریا میں پھراں لوگ کہن درویش
فرید اے جے توں عقل لطیف ایس کالے لکھ نہ لیکھ
اپڑے گریوان میں سرنیواں کر کے ویکھ

بابا فرید ہک ہو تھاہراں تے فرماندے نیں جوں اے فرید مٹی نوں بھینڑاناں آکھ۔ ایہہ مٹی تاں بڑی ای چنگی تے اچی شے اے تے کوئی شے
اچیاں تے چنگیاں اچی مٹی دا مقابلہ نہیں کر سکی۔ کیوں جوں جدوں تائیں بندہ جیند اہوند اے ایہہ مٹی اوہندے پیراں پٹھ ہوندی اے
تے جدوں بندہ مر جاندا اے اوہوں اپنے اندر کالیندی اے بھئی جیندیاں تاں کم اوندی اے تے ایہہ مویاں وی کم اوندی اے۔

فرید ا خاک نہ نندے خا کوں جیڈ نہ کوئے

جیوندیاں پیراں تلے، مویاں اتر ہوئے

بابا فرید ہو ریں ہک ہو تھاہراں تے ایہہ آہندے نیں بھئی فرید ہن توں بڑھا ہو گیا ایں تے تیر اسار اہہ کہمن لگ پچا اے۔ کیوں جوں
بڑھپے وچ بندہ لستا ہو جاندا اے تے جیڑوں لگ پیندے نیں۔ پر جے بندہ 100 درھے وی جی لوے تاں تھیکو مریاں ای سوں

بڑھا ہو یا شیخ فرید کہن لگی دیہہ

جے سوورھیاں جیونیاں تن ہوئی کہیہ

کچی گل تاں ایہہ ہے بھئی پنجابی شاعری دی حویلی اوہناں دی رکھی ہوئی نہیہ تے کھلوتی اے۔ تے سارے صوفی شاعراں اوہناں دی پیروی
کیتی اے۔ حضرت نظام الدین اولیاء نے آپ دے ارشادات نوں "راحت القلوب" دے ناں نال اکٹھا کیتا اے۔ تے آپ دے پتر تے
گدی نشین بدر دیوان ہوراں آپ دے لفظاں نوں "سراج الاولیاء" دے ناں نال لکھیا اے۔ آپ دے فرمان اج وی صوفی لوکاں واسطے
اک چانن نیں۔ آپ دے شعر پڑھ کے انج لگدا اے جیویں سمندر نوں کوزے وچ بند کر دتا گیا اے۔ ایہہ کچی گل اے بھئی اوہناں دی عظمت
تے برکت وی وجہ نال اج پنجابی زبان قیم اے تے ودھدی تے پھلدی پئی اے

سوات دی وادی ﴿ڈاکٹر فیاض احمد﴾

پشاور توں 173 کلومیٹر دور سوات دی سوہنی تے من موہنی وادی اے۔ اس وادی دی سیر کردیاں انج گدا اے بھی اللہ تعالیٰ آسمان توں جنت نوں زمین تے گل دتا اے۔ اتھے لمبے چوڑے ساول دے میدان تے گاؤں گاؤں دے نالے برف آلے پانی دیاں جھیلاں تے پھلاں نال لدے باغ و پکھن والے تے جادو کریندے نیں۔

سیدو شریف اس وادی دا مشہور شہر اے تے اس دے نال بڑواں منگورہ دا شہر اے تے جے ایہہ آکھئے چا جوں شہر دے ہک حصے دا ناں منگورہ اے تے دوجے حصے دا ناں سیدو شریف اے تاں ایہہ وی ونجاون دی گل نہیں۔ اتھے اپڑن کان راو لینڈی توں ہوائی جہاز یا وینگن دے راہیں جاو تاں پوندا اے۔ پشاور توں وی سڑک راہیں جاو دی سوکھت اے۔ وادی وچ تھاہرے تھاہرے بدھ دوسوں دا کھرا لکھدا اے۔ بدھ مذہب دیاں چودہ سو عبادت گاہواں اس وادی وچ قیم کھلیاں نیں۔ تبت دے بدھ مذہب دے منن والیاں لئی انج دی ایہہ وادی بڑی منٹھارا اے۔ اس توں ہٹ کے یونان دی دوسوں دے کھرے وی اس وادی چوں ملدے نیں۔ آکھدے نیں سکندر اعظم اس وادی راہیں آکے ہندوستان تے حملہ کیا۔ سیدو شریف دے وچ واقع سوات عجائب گھر انج گندھارا آرٹ دے چنگے نمونے دیکھے جاسکدے نیں۔ بدھ مذہب دی چاہ تے یونانی تے رومی بت بنان والیاں دے ہنر دے نال گندھارا آرٹ بنیا۔

منگورہ وچ بدھ مجسمیاں دے نال بدھ سٹوپیاں دے پرانے کھرے دیکھے جاسکدے نیں۔ منگورہ تے سیدو شریف وچ رہن کان چنگے ہوٹل تے ریسٹ ہاؤس وی بنے ہوئے نیں۔

سیدو شریف توں 13 کلومیٹر تے مرغزار دا مقام اے جتھے ریاست دے پچھلے والی نواب دا محل دیکھن آلی تھاں اے۔ چٹے سنگ مرمر دے نال بنیا ایہہ محل دیکھن دی اجیبی تھاں اے جیہڑی دیکھن آ لے نوں مدت تاں یاد راہندی اے۔

وادی دے اُتے حصے تے مدین دا بڑا سوہنا شہر اے تے قدرتی حسن دا ہک نوید لکھا نمونہ اے۔ اتھے بحرین تے کالام وی دیکھن والیاں تھاواں نیں۔ اتھے جان تے گھمن پھرن کان دیکھناں سیدو شریف توں بڑیاں سوکھیاں مل جاندیاں نیں۔ کالام دے آلے والے کئی مشہور جھیلاں نیں۔ جہناں وچ مہوڈو بڈ جھیل، میدان جھیل، اندراب جھیل، پری جھیل، شاہی جھیل تے دھاکہ جھیل دیکھن آلیاں تھاواں ہن۔ پر کالام دا منجی پارک ساریاں توں نوید لکھا اے۔ سیدو شریف توں 39 کلومیٹر دور الم جبہ ناں دی بڑی مشہور تھاں اے۔ جس دی اچائی سمندر توں 8700 فٹ اے۔ سوات دیاں سوغاتاں وچ کڈھے ہوئے میز پوٹ، زنائیاں دیاں لوئیاں، سنہری دھاگے دیاں ٹوپیاں بڑیاں مشہور نیں۔

انٹرویو ارشاد جالندھری ﴿شوکت کا ٹھیا﴾

ارشاد جالندھری کا روان ادب کس سوال دے بانی تے علاقے دے سرکڈھویں شاعر نہیں۔ غزل تے نظم دے نال نال بھوکھن وچ وی اوہناں نوں کمال حاصل اے۔ علم عروض دے ماہر مئے جانے نہیں۔ "مہکاں" لئی اوہناں دا انٹرویو شوکت کاٹھیا نے کیتا جہڑا پیش اے۔

☆ تساں شاعری کدوں شروع کیتی؟

میں سن 56-1955 وچ پہلا شعر کہیا۔

☆ تہاڈی شاعری دا پس منظر کی اے؟

شاعری دا کوئی پس منظر نہیں۔ اخلاقی درس دینا چاہتا ہوں، حالات و واقعات دل و دیکھ کے چپ نہیں رہ سکدا۔

☆ شاعری میں تمہانوں کی دتا؟

شاعری میں میری سوچ وچ وادھا کیتا، شعری صلاحیت نے مینوں مطالعہ تے مشاہدے دا عادی بنایا۔

☆ کی شاعری توں تمہیں مطمئن او؟

میں اپنے کہیے گئے شعر آں توں مطمئن آں۔ مینوں شاعری نے معاشرے وچ اُچا ناں دتا اے، اہدی وچ توں عزت ملی۔

☆ تمہیں باقاعدہ شاگردی اختیار کیتی؟

استاد سخن حضرت ڈاکٹر بیدل حیدری کبیر والا میرے استاد ہیں۔

☆ فیض احمد فیض تہاڈے نیزے کی مقام رکھ دے نہیں؟

فیض احمد فیض اپنے دور دے بڑے اچے تے وڈے شاعر سن۔ آج وی اوہ دلاں تے راج کر دے نہیں۔

☆ مضامین دا ادب اُچا اے یا شہراں دا؟

سہنی، ستھری تے مشاہداتی تخلیق صرف مضامین وچ ہوندی اے، شہراں دا صرف ناں اے۔

☆ کچھ لوکاں دا آکھن اے کہ تہاڈی بیدل حیدری ہور اناں نال اوہناں دی حیاتی دے آخری دنوں وچ کوئی ان بن رہی اے۔ کی وجہ سی؟

میرے تے اوہناں دے وچکار اصولاں تے اختلاف ہوندا سی ہور کسے گل تے ساڈا کدی وی اختلاف نہیں ہویا۔

☆ تہاڈے نیزے غزل نوں مقام ملیا یا نظم نوں؟

مینوں ہر دور وچ غزل چنگی لگی۔ تے نظم وی اپنا الگ مقام رکھدی اے۔ مینوں غزل تے نظم دونوں وچ داو ملی اے۔ میری غزل تے نظم

دونوں نوں پسند کیتا گیا۔

☆ دسو، کڑیاں چنگیاں شاعرہ ہوسکدیاں نہیں؟

کڑیاں ہمیشہ ای چنگیاں ہوندیاں نہیں، کوئی وی تخلیقی صلاحیت ہووے اوہدے وچ مردعورت دا فرق نہیں، ایہہ خدا دی دین اے

☆ سنیا اے بھی تھاڈے استاد بیدل حیدری ہوراں تہانوں جود بادشاہ آکھیا اے ایہہ گل ٹھیک اے۔؟

ایہہ گل ٹھیک اے۔ ایہہ اوہناں دے اپنے الفاظ نہیں، میرا کوئی دکھرا اظہار نہیں۔ میں اپنے وتوں کوئی گل نہیں کر سکدا، ہوسکدا اے میرے استاد ہوراں درست آکھیا ہووے۔

☆ تسمیں ہن تک کس کس دی جھولکھی اے؟

ایہہ اک دکھرا سوال اے۔ ضروری نہیں کہ میں ناں دساں۔ گل اے دے کہ تنگ آمد جنگ آمد۔ جھولکھن وچ جھمتی نہیں کیتی، ظالم دے ظلم تے گل کیتی اے۔

☆ پنجابی ادب وچ کم دی رفتار بارے تھاڈا کی خیال اے؟

پنجابی ادب دی اشاعت موجودہ حالات وچ بہت ہو رہی اے۔ پنجابی ادب پڑھ کے دل خوش ہوندا اے۔

☆ نوجوان شاعر تے شاعرہ وچوں تہانوں کہو دے چنگے لگدے نہیں؟

شاعر تے شاعرہ چنگے نہیں لگدے، اوہناں دا خوبصورت کلام چنگا لگدا اے۔

☆ کسوال وچ کس طرح دا ادب تخلیق ہو ریا اے؟

کسوال اک مضافاتی علاقہ اے، اتھے کافی مشاعرے ہوئے نہیں۔ مثبت ادب تخلیق کیتا جا رہیا اے۔ مینوں کسوال تے فخر اے۔

☆ تھاڈے شاگرداں وچ کتہاں کتہاں ناں کمایا اے؟

نمایاں شاگرداں وچوں محمود الحسن عابد، نازیہ رحمان نازتے سرفراز تبسم نہیں۔ سرفراز تبسم دی کتاب چھپی تے ہے پرہن اوہ پس منظر وچ جا چکیا اے۔

☆ تھاڈے نیزے عشق کی اے۔ کدی تسمیں وی عشق کیتا؟

شاعر دی ساری زندگی عشق وچ گذری اے۔ عشق ہووے تے بندہ شعر چنگے کہہ سکدا اے۔ مینوں عشق آج وی اے۔

☆ کارل مارکس آکھدا اے کہ حیاتی اکو عشق نال نہیں گذاری جاسکدی۔ تھاڈا کی خیال اے؟

میرے نیزے کارل مارکس دی آکھی گل کوئی دھڑی گل نہیں۔ عشق کرنا ضروری اے، عشق نوں بدل دے رہنا عشق نہیں اے۔ عشق اک عبادت اے۔

☆ "مہکاں" پہلا پنجابی رسالہ ساہیوال وچوں چھپ رہیا اے۔ تھاڈے نیزے پنجابی ادب تے واہ لئی ایہہ کی کردار ادا کر سکدا اے؟

ایہہ اک سلاہن جوگ کم اے لیہدے نال ماں بولی اچ واہدھا ہونے گاتے ساڈے آل دوا لے دے شاعر اے تے ادبیاں نوں ایس پرچے راہیں اپنے آپ نوں اپنے فن نوں ہو رو دھان دا موقع ملے گا۔

☆ اپنی پسند کوئی شعر جیہڑا تہانوں بہت چنگا لگدا اے؟

میں وی دمی سی ڈولے پونی، سوہا جوڑاں لین گیا ویکھ کے میری حالت ولے ہسدے گوٹے تلے رہے (بابانجی)

☆ تہاڈے شاگرداں وچوں بوہتا ویلا تہانوں کس نیں دتا اے؟

میںوں محمود الحسن عابد دی محبت، وفاتے قربانی تے نازا اے۔ محمود الحسن عابد نے علم عرض نوں دی بڑی حد تک سمجھ لیا اے۔ میرے ہر دکھ تے سکھ
دوچ وڈی قربانی دین والا صرف محمود الحسن عابداے، ایڈا جگرا کے وی شاگرد دا نہیں جہاں محمود الحسن عابدا اے۔ ایہہ شاگرد میرے گھر دے
فردی حیثیت رکھدا اے۔

علامہ اقبال دی مشہور نظم "اللہ تعالیٰ کافرشتوں سے خطاب" دا ترجمہ ارشاد جالندھری ہوراں انج کیا اے۔

میری دنیا دے غریباں نوں جگا دیو، فرشتیاں نوں رب آکھدا

مھلاں ماڑیاں نوں جڑاں توہلا دیو، فرشتیاں نوں رب آکھدا

لہو جوش وچ آجاوے غلاماں دا، کنب جاوے دل سارے سلطاناں دا

تسین باز نال چڑی نوں لڑا دیو، فرشتیاں نوں رب آکھدا

ویلا آیا اے عوامی جمہور دا۔ جھنڈا گڈ دیو نویں دستور دا

سب رساں پرانیاں مٹا دیو، فرشتیاں نوں رب آکھدا

جیہڑے کھیت وچ لہے تاپیں کھانے نوں۔ جتھے ترساں حشہ نے ہلے نوں

اوس کھیت دی فصل نوں اگ لا دیو، فرشتیاں نوں رب آکھدا

میںوں بوڑناپیں اچیاں ایواناں دی۔ میںوں بوڑنیں پکیاں مکاناں دی

میںوں کعبہ ہو مٹی دا بنا دیو، فرشتیاں نوں رب آکھدا

☆☆☆

احمد میڈیکل سٹور

معیاری انگریزی اور دیسی ادویات مناسب ریٹ پر دستیاب ہیں

ارزاں نرخوں پر ادویات کے حصول کے لئے ہمارے ہاں تشریف لائیں

Unique نزد جیلانی فونڈری، چوک R-86/6، ساہیوال

غزل ﴿علی محمد ملوک﴾

غربت دی تصویر بدل دے
 مہن اہدی تقدیر بدل دے
 تیرے لئی کیہ مشکل رہا
 خواہاں دی تعبیر بدل دے
 شہد توں مٹھے بول سناواں
 حرفاں دی تاثیر بدل دے
 چائن دی اک چادر تن دے
 نصیر اوج تصویر بدل دے
 جیوں موتی نہیں سپ دے اندر
 انجے اکھ دائیر بدل دے
 اج انصاف ملوک نہ ملدا
 عدلاں دی زنجیر بدل دے

غزل ﴿نصیر خاں بلوچ﴾

اپویں تے نہیں کنڈھے اتے مریاں
 میرے نالوں ڈھیر پیاسا دریاں
 ناں کروا رشنا تیاں قیدی ناں بن دا
 جگنو اپنے چائن ہتھیں مریاں
 میں تے کل مکھا بازی ہار گیا
 تیرے تل تے بدلے جکھی پھیسی
 اکھاں تیک کز تن کسراں اپڑ گئی
 میں تے دل دے اندر ہوکا بھریاں
 ریشم ورگے لوکاں ڈنگ نصیر لیا
 میں تے کالے سپاں کولوں ڈریاں

غزل ﴿بشیر احمد بشیر﴾

ماڑا چنگا جو دی ہے ساں، یارو چیتے رکھنا
 خوشیاں نال ہنڈاؤ عمراں، سجنوں چیتے رکھنا
 ایسناں گلیاں دے دوج جس نے جو در تارا کینا
 میرے مونہوں سی نہیں نکلی، لوکو چیتے رکھنا
 سالوں بدھی رل ل آیاں، ڈھولے مایے گائے
 پیلو، بوہڑو، گگرد، جنڈیو، کرپو چیتے رکھنا
 شالارنج رنج چوگاں چکو جیہڑے پاسے جاؤ
 اپنی جوہ دیاں خیراں سنگناں کچھو چیتے رکھنا
 میں تاں خورے کتھے ہوواں اگلے ساون تائیں
 میری گنجی بار نہ بھلنا، بدلو چیتے رکھنا
 اٹھ اٹھ سرگی ویلے دتے رنگ بشیر تہانوں
 دل دے لہو دوج بھجے ہوئے حرفو چیتے رکھنا

غزل ﴿پروفیسر رزاق شاہد﴾

درد و سوغات سمجھ کے جمولی پالاں گا
 مینوں دل اے، میں بیڑاں پر چالاں گا
 اکھیاں تیک رسائی حاصل کر لین دے
 سنہ میں دل نوں آپے اک دن لالاں گا
 اج توں میرے جمل پنے تے ہیاں ایں
 کل میں تینوں اپنے نال رالاں گا
 غصے نال نہیں، ہس کے بھانویں زہرودی دے
 کھنڈ توں مشا جان کے میں تے کھالاں گا
 کیہ ہو یا جے شاہد، جن ٹر گئے نہیں
 دل دا جگا یاداں نال و سالوں گا

غزل ﴿ممتاز بلوچ﴾

ہر کھڑا میک اپ نے کجا، دل کجے بُر یا نیاں
انساناں نوں لہندے لہندے اکھیاں نیں پھرا نیاں
کون کسے دے درد و نڈا دے کیڑا اقر و پوجھے
ایسے کارن سکھے شکلاں مرجھانیاں مرجھانیاں
پھل تاں دور دی گل اے اوتھے بور کدی نہیں آیا
جو دی شاخاں نفرت والے چندرے نیں کڑ کائیاں
پیار، خلوص دا خیر کسے نہ میری جھولی پایا
شوق دا الفا پانکے درد رکھنیاں میں کھڑ کائیاں
جس دم دا ہے چاچر و کاجیہدیاں ہر دم لوڑاں
دم مارن نہ دیوں مینوں اوہدیاں بے تکیا نیاں
کجھے شاہ دے واگ جدوں میں عشق دے کھنکر و پائے
مینوں دی سمجھاو آئیاں بھیناں تے بھر جائیاں

غزل ﴿محمود الحسن عابد﴾

مینوں کی اے، میرا کی ایہہ، جان دے اندر
اوڑک میں تے ٹر جانا اے اصل مکان دے اندر
کچھو آخری ساہواں لے لے لے نیرناں مینوں آکھین
نال نشانے رکھیا اے میں تیرا مکان دے اندر
اوہدے تال کی کھاوون بیون اوہدے تال کی یاری
اک دی خوبی نہیں لو کو جس انسان دے اندر
پیر دھرن توں پہلے سوچیں غیر ناں بیٹھا روویں
کدھرے ہم ناں رکھیا ہو دے پاندان دے اندر
عابد کس دلا سا دتا، کیڑا آ یا تمہیں
درھیاں بچھوں جان آئی اے میری جان دے اندر

غزل ﴿عبدالرحمن انجم﴾

غزل وچ اج وی جذبہ اے تازہ
مڑہ ہر شعر چوں ملدا اے تازہ
ایہناں چڑیاں دے ہاڑے سن کے گدا
کئی ڈر لے کے دن چڑھیا اے تازہ
سیانے بندیاں دے آکھے ہوئے
پرانے بول دا چکا اے تازہ
مرے دل تے ترے بولاں دا اج وی
ہراک پھٹ وکچھ لے گدا اے تازہ
تری خواہش دا پندہ مکیا نہ مینوں
سز سدھراں دا میں رکھیا اے تازہ
ہیشہ توں ہی انجم ویکھیا میں
شرمنت دے بوئے دا اے تازہ

غزل ﴿وحید رضا عاجز﴾

بجرو دی کالی رات نہ کی
نیناں چوں برسات نہ کی
کے ہا سے کھیڈن بھلیا
درداں دی سوغات نہ کی
کر کر اوہدیاں صفتاں تھکے
اوہدی صفت صفات نہ کی
جدوی کھیڈی پیار دی بازی
لیکھاں وچوں مات نہ کی
کھس گئے ساڈے ہا سے عاجز
بجناں دی شب رات نہ کی

غزل ﴿خوشی محمد ثار﴾

مسکیناں دے نال آڑن دا عادی نہیں
جا بردے میں بچر پھڑن دا عادی نہیں

صدق یقین اے کامل اک دن مر جانا
ہو کے لے لے روز مرن دا عادی نہیں

نیت دے کنگال نوں حاتم کیوں آکھاں
کولے دے وچ لعل جڑن دا عادی نہیں

ڈکھاں نال میں آخر دم تک لڑ سکتاں
بھکھاں کولوں کھیڈ ہرن دا عادی نہیں

سد یا کدے گلاب نہیں کسے دھتورے نوں
ریتا دے وچ رنگ بھرن دا عادی نہیں

انکھ دا دیوا بلدا چنگا لگدا اے
بے انکھی دے چن پھڑن دا عادی نہیں

لکھیا جدوں نثار تاں ہر تھاں سچ لکھیا
شعراں دے وچ جھوٹھ گھڑن دا عادی نہیں

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

غزل ﴿اصغر علی بلوچ﴾

دل دے تہہ مہارا ساڈی
وکھری منزل یارا ساڈی

چوری، سینہ زوری پاروں
اجڑی سامنل پارا ساڈی

کوٹے بولے دا کیہ سنتا
عرض گئی بے کارا ساڈی

جس دے جو حیدر ہے ہاں
اس نوں خبر نہ سارا ساڈی

اوہ نہیں پرلے پار دے واسی
جہلی ہے اروار ساڈی

باگاں دے گالھڑ پھواری
خشبو نہ مہکارا ساڈی

ساڈے پرکھاں دا اور شاہے
زنگ لگی توارا ساڈی

اصغر اس منصف دے اگے

جت وی ہونی پارا ساڈی

غزل ﴿شیر نازش﴾

جدوی چڑھت بہاردی دیکھی
 نچدی گت نیاردی دیکھی
 کھنڈ کے بازی بہاردی دیکھی
 جس اسماں وی ہاردی دیکھی
 رونق کھتے پیلاں پائیاں
 صورت جدوی یاردی دیکھی
 اس توں ودھ انہونی کیہ اے
 ماں وی پتر ماردی دیکھی
 اودہ نہ پچھاں پرت کے آیا
 ٹھی جینے پار دی دیکھی
 ٹھنڈج ساہوی بھندے دیکھے
 اک وی بچے ٹھاردی دیکھی
 جینے بھیت نوں بھیت نہ رکھیا
 تندی اوہنے داردی دیکھی
 جد تھہ برنے وگن دلایا
 رندی پگ سرداردی دیکھی

تین شعر ﴿محمود الحسن عابد﴾
 قسم خدا دی اوہ ویلے چنگے سن
 یاد تیری وچ جیہڑے ویلے لنگھے سن
 روز دعاواں دید اے میرا دل اوہنوں
 جینے میرے جو صلے سولی ننگے سن
 خوسے چھاکے سہج کیتوں نفرت دے
 میں سوہنے توں پیار دے بدل ننگے سن

غزل ﴿طالب جتوئی﴾

جتھے دتیں شس بیا دتیں مویاں مان او جتا
 تیرے دم دے نال اے ساڈا مان تران او جتا
 کیہ ہویا جے دتھی دے وچ میں آں کچھ انسونہاں
 تیری تے ویلے دے نال اے جان پچھاں او جتا
 دنیا کولوں بچ کے رہتا لہووں بھاؤندا انہوں
 ہسد اوسدا انج ایہہ تیرا میرا ہاں او جتا
 وہم گمان دیاں دھپاں داسیکا تہوں چنگا
 اپنے سرتے صدق یقین دا تہو تان او جتا
 مٹی وچ رلائے کانون اکیاں دے ایہہ موتی
 ہن نہیں لہسنے بے شک بیٹھا گھٹا چھاں او جتا
 کرنے آں مردوری بھاویں بے سردے پے نیش
 رب سلامت رکھے ساڈے نین پران او جتا
 پنگ نواری تے صوفے دے سکھنے کانون دیکھے
 مل نہیں لے سکدا ایہہ اونچ داوان او جتا
 مر جاندی اے کوئی نہ کوئی زنت نخصمی سدھر
 دینی پے جاندی اے دل نوں روز مکان او جتا
 جتھے رل کے وسنا ہووے او تھے تھوڑی بہتی
 رکھتی پے جاندی اے اک دو جے دی کان او جتا
 لیہتاں آتے لگ جاندی اے ساری عمر دی پونجی
 گلے باتے بن دے تہوں کدے اکھاں او جتا
 سچائی دی خاطر جیہتاں اپنی عمر ہنڈائی
 انج وی اوہتاں دی ڈھیری اے نور نشان او جتا
 جھڈ دے دنیا داری طالب تہوں کچھ نہیں آؤنی
 ایس بھرے میلے وچ اپنا آپ سیہاں او جتا

غزل ﴿سید حاجی شاہ ساجد﴾

پھر اں دے شہر وچ شیشے دی بولی لا گیا
 موسم دا پتلا سی یار و آگ نوں بھلی پا گیا
 بنیاں پھر داسی جو اپنے آپ سورج وقت دا
 جگنو آں دی چاننی نوں ویکھ کے گھبرا گیا
 ویکھ کے حالت نمائی چھیڑ نہ اے دوستا
 ڈھپ بھر دی تیزی ایہہ بھل تاہیں مرجھا گیا
 دوستی دا نام سن کے انج تر تھا دل میرا
 جویں کسے راہی دا ہووے پر سب تے آ گیا
 تھو کیا جو قافلے توں زندگی دی دوڑ وچ
 فیر سمجھو ویلے دا بگیاڑ اوہوں کھا گیا
 سکھیا اے سبق ساجد جی زندگی دے کھیل پچوں
 جو چھہہ گیا اوہ رہ گیا جو ڈٹ گیا اوہ چھا گیا

غزل ﴿مشتاق کاٹھیا﴾

کرسیں جے کوئی کوڑا کارا، ہو جاسیں توں بے اعتبارا
 کسے داکم جے کرناں سکے، کدے ناں لایے جھوٹا لارا
 بیہوا جان توں پیارا سکھے، اپنی اکھ دا تارا سکھے
 اوہوں کدے ناں راہے چھڈیے، آوے بھاویں ڈھیر خسارا
 گل تے گدھ دے کپے ریہے، جی گل ہمیشہ کیہے
 چم دے سکے نت نہیں چلے، کدے تاں ہوند آن ستارا
 حدوں ودھ کے زور تاں لایے تھوڑی گل تے شور تاں پائیے
 حوصلے نال گزارہ کرے، انج ناں کرے میرے یارا
 دیلا نہیں کسے داسکا، رکھ یقین مشتاق توں پکا
 حق داسا تھ کدے تاں دین، کدے تاں سن سن لوگ بلارا

غزل ﴿غلام دنگیر چوہدری﴾

سانجھی گل تے اکورہ گئی نیراں وچ
 سوچ دی ڈوری مکدی اے ہن قبریاں وچ
 اوہدے ناں تے میرا کہیہ حق بند اے
 میں کلاتے زیریاں وچ نہ زیریاں وچ
 کیزے کڈو روڑد پھاڑے رہیندا اے
 سورج وی اے بھسیا ہو یا جیراں وچ
 جتھے سارے ای لٹی تان کے ستے ہوں
 کتھوں آون نو یاں گلاں خبراں وچ
 کدھروں تے کوئی لال ہیری اٹھ پیندی
 جے ہندا تا شیر دا بھورا صبراں وچ
 جے کر اکھیاں ورھ پھیاں تے ویکھیں فیر
 دھیلے دی وی گل نہیں رہنی ابراں وچ

غزل ﴿مصطفیٰ انور﴾

میں جیہو ادی ہسد اکھڑاںوہیا اے
 اوہو میرے گل نال لگ کے رویا اے
 آ پلے پنچھیاں وچ اڑوگی پھر دے نہیں
 ادھی راتیں کچھواں نوں کہو یا اے
 دیوں والا ڈاڈھا کھوون والے توں
 سوکھو لے جے توں اک بوہڑھو یا اے
 مینوں کوئی فنکار ای تھاہی دیوے گا
 میں بھونڈاں دی چھو چل ماگھی چو یا اے
 انور اجیہو امینوں جھنڈن ٹریا سی
 میں اوہ تھرو رکھ وچ ڈھاکے کوہیا اے

غزل ﴿مرقظی ساجد﴾

کدی زندگی دے خیال سن کدی ہجرتاں
کدی خواہشاں دے ملال سن کدی ہجرتاں

میں کدی وی اپنے وجود وچ نہیں بگھکھریا
میری روح وچ تے زوال سن کدی ہجرتاں

اک شہری میرے ذہن وچ توں اساریا
کئی زندگی دے خیال سن کدی ہجرتاں

ایہہ گمان میرے ذہن وچ نہیں جاگدا
تیرے ذہن وچ وصال سن کدی ہجرتاں

کیویں رکھواں تیرے دا نگ دل چ کدورتاں
میرے لوگ واقف حال سن کدی ہجرتاں

میں تاں سوچ واساں کیویں کئی ایہہ زندگی
ہر ساہ چ نچدے وبال سن کدی ہجرتاں

میرے حوصلے ہی یقین بن دے سی ایس لئی
ایہہ غماں دے سامنے ڈھال سن کدی ہجرتاں

غزل ﴿کاشف سجاد﴾

بہ ہجر فراق دے ڈنگ دے رہے
خیر فیروی اوس دی منگ دے رہے

اینا مان تران تھیں ٹھیک بیبا
نشے سدا نہیں حسن دی بھگ دے رہے

آجا امن امان دے نال وچھے
ویلے سرتے نہیں ہن جگ دے رہے

کسے گل تے آیا نہ راہ سدھے
زکھاں نال تویت وی تنگ دے رہے

سنے راگ، الاپ تے ساز لکھاں
چیتے اج وی اوس دی ونگ دے رہے

کئی دور و سیند یڑے لین مو جاں
کئی کول کھلو تڑے سنگ دے رہے

ستو تک گئے ساڈیاں غیر تان دے
پہلے جتے نہیں کیدو ہن جھنگ دے رہے

غزل ﴿شمینہ شمیر﴾

جیکر ہنچو چار نہ ہوندے
غم ساڈے غمخوار نہ ہوندے

اکھیاں وانگ کمان نہ ہوندیاں
تیر جگر توں پار نہ ہوندے

جنجے ناں جھاتی پاؤندے
دل دے پھٹ گلزار نہ ہوندے

کچے گھڑے جے تر جانڈے تے
عشق سمندروں پار نہ ہوندے

ہیراں جے نہ نیلے آؤندیاں
را نچے جل خوار نہ ہوندے

بکڑی پورا عدل تو لیندا
جھوٹے دعویٰ نہ ہوندے

قدر حسن دی جے کوئی کردا
یوسف مصر بازار نہ ہوندے

دیکھ شمینہ بھل نہ جاوے
اتھے سچ پیار نہ ہوندے

غزل ﴿شمیر حسین زاہد﴾

بستیاں پتھر دیاں سرداریاں پتھر دیاں
گھر نیں شیشے دے تے بوہے باریاں پتھر دیاں

موم دی پوڑی تے چڑھ کے کس طراں سورج پھڑاں
سرتے وی میرے نیں پنڈاں بھاریاں پتھر دیاں

اکھیاں دے نال ڈٹھیاں جن توں سونیاں صورتاں
سرتے چائی پھر دیاں نیں کھاریاں پتھر دیاں

وقت دی دلہیز تے پتھراں نوں نگرناں مار کے
جریاں نیں بخت نے خونخواریاں پتھر دیاں

یار دے ہتھاں دے وچ سی بھل وی پتھر جا پدے
دیکھیاں منصور لالہ زاریاں پتھر دیاں

پتھراں وچ رل کے آخر میں وی پتھر ہو گیا
دے وی کہہ سن سکدیاں دلداریاں پتھر دیاں

ہن تے زاہد دل دی تھاں سینے وچ پتھر جا پدے
دل نوں وی سب لگ بھگیاں بیماریاں پتھر دیاں

پتھر آخر پھر وی پتھر، پتھراں تے کیہ لگے
بندیاں وچ نصلتاں نے ساریاں پتھر دیاں

غزل ﴿نختر زمان عدیل﴾

دفا دی گل سداواں کس طراں میں
زبان اپنی کٹاواں کس طراں میں

کوئی دسے ایہہ مینوں ریت دے گھر
ہوا اگے بناواں کس طراں میں

مرے ہتھ ہتھ کے پچھے ٹر گیا ایں
دیاں تینوں دعاواں کس طراں میں

جدائی وانگ پر بت سرتے آئی
ایہہ کلا بھار چاواں کس طراں میں

سختاوت دا خدا تاتا اے رتہ
غریباں نوں ہٹاواں کس طراں میں

ہے دنیا عشق دے رجزاں تو واقف
بھلا تینوں لکاواں کس طراں میں

عدیل اوہنوں جدائی مار دے سیں
محبت نوں بچاواں کس طراں میں

دو شعر ﴿نصیر خان بلوچ﴾

دکھوے تے تل جھڈ دے نیں گھر نوں مالک گھر دے
ایویں تے نیں اکھاں وچوں اتھر و بھرت کر دے

جے میں تھکیا نیا بہہ دی جاواں موت دی چھاویں
کوئی نیں ہو نصیر بنا نہیں سگی ایس سفر دے

غزل ﴿نعیم بھٹی﴾

سدھراں دا اک محل اساری بیٹھے آں
جندڑی اوہدے ناں توں واری بیٹھے آں

انت نہیں ہوندی درداں والے سزیاں دی
ازلوں پیا عشق دی لاری بیٹھے آں

او کی کہہ گیا فجریں مڑ کے آون دا
ادھی راتیں کھول کے باری بیٹھے آں

کدی تے ابدے ڈھیڑھے عزتاں بخشن گے
عشق دوارے دھرتا ماری بیٹھے آں

اج پھر پیا تیرے جھوٹھے لارے تے
سو درھیاں دی رات گذاری بیٹھے آں

عشق مگرنوں جاون والے تانگے تے
کلم کلی اک سواری بیٹھے آں

دو گھڑی لٹی آئے ساں ایس میلے وچ
وریاں دا سامان کھلاری بیٹھے آں

ہو کے ہاداں چار چو فیرے کھلے نیں
یاداں دی اج کھول پٹاری بیٹھے آں

ساری اوہدے ناویں لاکے اوہدے توں
لے کے پوری جندا دھاری بیٹھے آں

ڈاڈھیاں نال پریت اسیں کی لا بیٹھے
چا درتوں دودھ پیر کھلاری بیٹھے آں

غزل ﴿رفیقِ راجی﴾

غلام شجرے ج بادشاہاں دے نام جاگن

﴿منصور احمد خالد﴾

جہان نامحرماں دی وتی
 کہتے نہیں کوئی جناب ہمہ ساعتاں دا
 فرید کیہ دل دے بول بولے
 جے رو ہی نوں ریت کھا گئی اے
 زمیں تھیں اسمان تیک ہر تھاں
 فریب خیمے تھے ہوئے نیں
 جنور میلے ج کوئی بندہ ملے تے کیوں
 نچوڑ جگراتیاں دا پانی
 شجر ہرے کر بصیرتاں دے
 سڑے او ازار موسماں نوں

ساڈے لیکھ تھلاں دے بے
 اسیں بھر بھر ہوئے ریت
 ساتھ سا دن کدے نہ وسیا
 کدے پھل کھڑے نہ چیت
 اسیں چڑھ گئے سولی قول دی
 اسیں کھول نہ سکے بھیت
 اسیں سیسی، کوڑی دھرتی
 اسیں کلر مارے کھیت
 اسیں آخروں رڑھ جاوناں
 اسیں دریادے وچ ریت

بہارِ فخراں سلام آکھن

کھروچ زنگار سینیاں دا

حرا حریماں دی آب دے ایسناں شیشیاں نوں
 سراب رسماں ج رشتیاں دا غلوص دے
 غلام شجرے ج بادشاواں دے نام جاگن
 ☆☆☆☆☆☆☆☆☆
 ☆☆☆☆☆☆☆☆☆

تن شو ﴿مشاقِ قمر﴾

پولے پیریں خورے کتوں آجاندے نیں دکھ
 پتھر ورگے جئے اتھے کھا جاندے نیں دکھ
 جدوی تیرا سکھ سنو آ جا دے
 روگ اولافیر نواں کوئی لا جاندے نیں دکھ
 ساری عمراں دکھ کنالی گنھ دے رہے
 اکھاں وچ کیوں آتھرو بن آجاندے نیں دکھ

اگلے شمارے وچ "مہکاں" پنجابی دے مشہور شاعر
 پروفیسر رزاق شاہ
 ہوراں دا انٹرویو پیش کرے گا

روپیہ خادم چشتی ﴿﴾

میں بجاواں ہاتھی گھوڑے میں گڈیاں دے پہنئے گیزاں
حاکم ظالم جابر بن کے میں سڑکاں تے بندے ریہڑاں

میں تلیاں تے مہندیاں لاواں، رکھن میریاں ہتھ اڈیکاں
میں ویلے دیاں واگاں موڑاں میں لیکھاں دے اکھریکاں

میں سدھراں دیاں سنگھیاں گھٹاں، جھمکے ڈنڈیاں گھڑن نہ دیواں
ہلکی گل اے جے میں چاہواں کسے نوں ڈولی وڑن نہ دیواں

جھوٹھ دے سرتے تاج رکھاواں، سچ نوں ویہڑے وڑن نہ دیواں
جے میں چاہواں کسے غریب داموڈھیاں تے سرازن نہ دیواں

میری خاطر ڈھڈوں بھکھیاں، دیکھن بال رہیاں نے مانواں
اگ، ہواتے پانی کیہ میں، میں خریدیاں دھپاق چھانواں

میںوں اوہلے ہو ہو چمن، ہتھ دی میل جو آکھن میںوں
شرماں والیاں نازک ناریاں باریاں وچوں جھاکن میںوں

میں ہسدے ہونٹھاں دلس آں نیناں دے وچ میری مستی
میں روپیہ سبھ توں وڈا رب توں چھوٹی میری ہستی

میں روپیہ سبھ توں وڈا، رب توں چھوٹی میری ہستی
سوچیا جاناں، چاہیا جاناں، پوجیا جاناں وستی وستی

سبھ نوں بھانواں بھاویں میل کچھلا ہوواں
پائیا ہو یا، رنگیا ہوواں، گھسیا ہوواں میلا ہوواں

بھانویں جیہو جیہادی ہوواں ہرکھیسے وچ میری تھاں ایں
میتھوں سلسلے رشتے نیویں بھین بھرتے بھانویں ماں ایں

جن دشمن سبھ کچھ میں آں پتر میں آں بیودی میں آں
دیکھن نوں کاغذ دا کٹلا، پر میں ددھ تے گھیودی میں آں

پاک انسان فرشتیاں درگا، میری کالک چھنڈ نہ سکیا
مٹاں، حاکم، پیر، میراٹی کوئی وی میںوں بھنڈ نہ سکیا

بندے رب توں مونہہ پرتایا کر میںوں اوہ کنڈ نہ سکیا
کوئی مذہب تے کوئی دھرم برابر میںوں وٹن نہ سکیا

ترگنی خلقت لڑدی لڑدی میںوں کردیاں حصے رسدی
میں روپیہ سبھ توں وڈا رب توں چھوٹی میری ہستی

کتھے ستیوں وارثا ﴿عبدالقدوس کئی﴾

ترے دلہنوں جو نکال محمودیاں
 کرے رو رو اکھ فریاد
 توں ستیوں قبریں وارثا
 تیں بھل گئی ایہدی یاد
 سانوں تیرے دلہن دے واسیاں
 جی لٹیا بے تقصیر
 ساڈے تھہئیں ونکاں غیر دیاں
 ساڈے پیراں وچ زنجیر
 ساڈے سرتوں جتی لہنگی
 ہوئے سینے لیرولیر
 توں مانیں مٹھیاں نیندراں
 ساڈے سولی نٹکے ساہ
 کتھوں لھجے ڈلے سورے
 تیرے نٹکے چنڈ دیا
 اتھے بھگت کوئی نہیں وسدا
 ساڈی روندی رہ گئی واج
 اج دھیاں ہاڈے پاؤندیاں
 سانوں لٹیا ریت رواج
 اج حاکم ڈاکو بن گئے
 اتے لٹ کے لے گئے واج
 جیہڑی صورت توں دکھاندا سی
 اوہ دھرتی نظر نہ آؤندی
 اتھے لاشے سڑکیں رلدے
 اتھے لے جان فقیر
 اج زندگی پئی اے سہکدی
 ہر پاسے پھرن جلاڈ
 ساڈی بک تے سولاں گڈیاں
 ساڈے بلھاں تے فریاد

پاپی ڈھڈ ﴿حنیف صوفی﴾

نشر ہا پھل دے آگے
 میڈے دی ہٹی آتے
 دیکھ رہیاں
 اک بڈھا بابا
 پنڈے آتے پائے لیرے
 پیلے رنگ دا چہرہ اوہدا
 اکھاں وچ نوں وڑیاں ہوئیاں
 آکھر ہیا سی ڈاکٹر بابو!
 میں سنیا ایں تیرے کولے
 لہو بندے دا وک جاندا اے
 میرے پنڈے سوئیاں لاکے
 لہو دا قطرہ قطرہ کڈھ لے
 ۲
 دو ڈنگاں دا آٹا لے دے

پیراں پٹھ بھنیرے ﴿مشتاق قرہ﴾

خوف دی اکھ نہیں تنبوتانے
 پکاں بن قاتل
 متھے ننھ جنواں دے ہرے
 بلھاں دے گھر آئے
 چنے دند دند اسر مل
 ڈھوں کالے ہوئے
 پیراں پٹھ بھنیرے میرے
 اک تھاں جی نہیں گدا
 رات سہاگن اٹھ اٹھ دیڑے
 تیرے پیارنوں لھے
 توں نینداں دی وتی جا کے
 گوہڑی نیندے نٹا

سادھ مرادا ﴿نصیر خان بلوچ﴾

قطعہ ﴿نویذ نیاشن﴾

ترے نال دل دی میں گل و ات کتی
غزل، دوہڑے، شعران دی شروعات کتی
توں رل کے نہ ٹریوں، ترا طرف اپنا
ترے تے میں الفت دی برسات کتی

میتھوں بہتی گل نہیں ہندی
میں ہاں سادھ مرادا بندہ
میتھوں کھنپ دے کاں نہیں بن دے
لوکی جن تاں نہیں بن دے

گھر مَس ﴿راجہ ندیم رومی﴾

کدی کدی تے
میںوں اپنے بچے دے وچ
لوکی بیٹھے لگ دے نہیں

اکلا پاپا ﴿اصغر علی بلوچ﴾

دور کئے اسان دی کمرے
بدل دا اک ٹوٹا
وا دے جمولے اگے لانی پھر دے سن
دن وچوں سی نہ دھپ نوں ڈکن وچوں
روون وچوں سی نہ جھلاسن وچوں

اک شہر دی کہانی ﴿اصغر علی بلوچ﴾

ننگی ﴿راجہ ندیم رومی﴾

لدیاں سڑدیاں وھیال دے وچ
گلیا سڑیا کیل لے کے بیٹی
اک زنانی
لوکی اونہوں پاگل کہندے۔

اک باگاں سڑیا شہری
جتھے ہردم وسدا قبری
جتھے ہاواں بھلے چواتیاں
جتھے اتر دو گدی نہری
جتھے وادے وچ بارودی

قطعہ ﴿مشتاق کاٹھیا﴾

بس کر بن تاں رو مشتاق
ہو ر کسے دا ہو مشتاق
ادہ دے چھے مردا کیوں ایں
غیر دا ہے جو مشتاق

جتھے سادھ لیتاوی زہری
جتھے ہر پاسے سن گولیاں
جتھے کر فواٹھے پھری
جتھے جھیل چ لاشاں تردیاں
جتھے لہودی اٹھدی لہری

لمبردار

﴿شوکت کا ٹھپا﴾

میتھوں اچا کوئی نہ ہو دے
ایڈالچا کوئی نہ ہو دے
پنڈدا ہواں میں سردار
رباسن لے اج پکار !
بن جانواں میں لمبردار

ایم این اے۔ ایم پی اے آون
جدو وٹاں دی بولی لاون
پنڈدے ووٹ میں وچپاں یار
رباسن لے اج پکار !
بن جانواں میں لمبردار

کوٹھی ہو دے ساری کج دی
وچ پئی ہوے ریمانج دی
اس توں داراں لکھ ہزار
رباسن لے اج پکار !
بن جانواں میں لمبردار

نمبردار بے بن جانواں گا
چٹیاں وڈھیاں وی کھانواں گا
پر میں ایہو سوچ رہیا واں
میں لوکاں نوں چار نہیں سکدا
جھوٹ دی بکل مار نہیں سکدا
میں سچا ہاں بک فنکار
رباسن لے اج پکار !
میں نہیں بننا لمبردار

رباسن لے اج پکار !
بن جانواں میں لمبردار

سارے پنڈنوں میں لڑانواں
دونواں پاسوں چٹیاں کھانواں
بیڑی بوڑاں ادھ وچکار
رباسن لے اج پکار !
بن جانواں میں لمبردار

سیلاں تال پکھری جانواں
مرغ بیڑے مفتی کھانواں
تھلے ہو دے میرے کار
رباسن لے اج پکار !
بن جانواں میں لمبردار

مظلو ماں توں متھاوٹے
پچھ کے میتھوں پر چہ کئے
زیل میری دا تھا نیدار
رباسن لے اج پکار !
بن جانواں میں لمبردار

بیلی چورا چکے ہون
گل تے گڈھ دے پکے ہوون
پوہنے بھادیس ڈاڑھی مار
رباسن لے اج پکار !
بن جانواں میں لمبردار

چنگیاں گلاں ﴿اکرم شاد﴾

پڑھ بسم اللہ جتھ قلم نون پھر میں دتالا
خیراں پاکستان دیاں توں منگد ارہوین ہمیش
دولت بے وقائی نال نہ ایویں پاپ کما
نقد اں دایو پار کریں نہ پتیں ادھارے راہ
سودا نقد و نقد جو لیے شے ملدی چگیری
گھر دیا گلاں باہر کرے جو اوہ دتا نہیں ہوندا
جتھے گیاں نہ عزت ہوے او تھے مول نہ جا
درو دنی مکرم آتے پڑھدار ہوین سدا
صحیح اسلامی بن جاوے ایہہ مولا میرا دیش
سودے والا عیب کدی وی گاہک توں مت لکا
جے کدھرے کرنا پے جاوے، کھاتے لہیں چڑھا
دوچ ادھار بے اکثر دیکھی ہوندی تیری میری
اپنی عزت آپ گونا نام چنگا نہیں ہوندا
ٹھے وانگوں جج کولوں نہ پاسے لہیں بھنا

ڈنڈی کدی نہ ماریں جے کر منصف دین بنا
چنگیاں گلاں پھیرتا ہوں شاد گیا سمجھا

فیضی کمپوزنگ سنٹر

گاڑی کی نمبر پلیٹ بلیک ورکین ہم سے
اپنی پسندیدہ فوٹو کے

ہر قسم کی کمپیوٹر کمپوزنگ اینڈ ڈیزائننگ کیلئے تشریف لائیں

Mob:

000-6904173

پروپرائیٹرز: علی ناصر شاہ بخاری

نزد اکل فوٹو سٹیٹ پاشا سٹریٹ ساہیوال

ٹھگے دی ریٹ ﴿غلام فرید شوکت﴾

نمبر دار نوں وڈانٹی ملیا چھمی پا
 اپنے نیڑے کرسی کھج کے اوہنوں لیا بٹھا
 نمبر دار اکس کم آیوں مینوں ذرادسا
 نمبر دار نے چوری دی گل دتی کھولھ سنا
 سامنے رکھے پھٹے اُتے مہجیا بہہ گیا
 نمبر دار نے آکھیا، بیخ ست بوتلاں پڑی لیا
 کجھ چر پچھوں منشی بولے ہک دوٹھے بول
 مہجیا کرسی چک کے توں وی آہہ میرے کول
 کوں گواچا ڈھکا تیرا کیہ نیں آہر نشان
 کتے مثل داتے کیہ رنگ سی بڈھاسی کہ جوان
 مہجے آکھیا، پچھلی ہاڑی بھریا چار ہزار
 مونہوں جھگا، رنگ دا پیلا، دے سے بھڑوار
 منشی پچھیا کہندے کولوں ڈھگالیا خرید
 کدھرے چوری داتے نیں سی لہندی کڈھ رسید
 مینوں تے توں وی لگنا ایں وڈا رسا گیر
 منشی دی گل سن کے مہجیا ہو یا نی دلیگر
 ہس کے منشی بولیا، مہجیا مول نہ ڈھاویں دل
 ہوئل تے جادے آوڈے تھانیدار دابل
 کسے دکانوں ست اٹھ دستے کاغذ وی لئی آ
 تھانیاں دے وچ کاغذ پتر دا اے کال پیا
 منشی آکھے جس دہنہ ساڈے ہتھے چڑھ گئے چور
 ڈھگے نال اگاڑیے خرچا ویکھیا ساڈا زور

میرے پنڈ دے نیڑے وتی دوتن میل سی دور
 جتھے وایہ تبتی کر دا ہے سی مہجیا طور
 بیخ چھ کلے پیلی اس دی واپے شو قاتاں نال
 منشی دے وچ مٹی ہو کے واہ وایہ خوشحال
 چنگے ڈھگے اوس واپے ڈاڈھا سو ہنا جوڑ
 ساڑووس تھیں لوکاں دے ٹھڈاں دے وچ چین مروڑ
 لہندیوں ڈھیر انھیری گھلی ادھی رات دے کول
 چوراں ڈھاری وچوں دوویں ڈھگے لے سی کھول
 اوپرے بندے نال سی کالا ڈھگا رکھدا کھور
 ڈر دے مارے ڈھاری نیڑے اوہنوں جھڈ گے چور
 فجرے ڈھاری دیکھ کے سخی مہجیا سی حیران
 کول کاں سن کے آئے نکے وڈے وایہ وان
 کھوجی حالے پنڈ دی حدوں نکلے نیں سن پار
 اچن چیتی بدل چڑھیا وایہ موٹھے دھار
 مینہ و سن دی پاروں کھوجی بیٹھے کھرے ونجا
 کجھ چر پچھوں سارے واہرو آگے مونہہ لٹکا
 راتیں ڈیرے تے پچھے نوں سدیا لمبر دار
 تھانے ریٹ کٹا پئے میرا بھیلی تھانیدار
 کل سویرے سالم ٹانگا بھاڑے کر کے لیا
 خرچا پٹھا کھیسے پا کے مینوں لوں بلا
 پنڈوں تھانے تائیں پنڈا است اٹھ میلاں دا
 ادھے گھٹے دے وچ ٹانگا تھانے پہنچ گیا

تھکے بٹے بچھے ہو ریں شامیں اپڑے گھر
 ہک سوٹانگے والے دی وی تلی تے دتا دھر
 بچھے کول زنائی بہہ کے پچھیا سارا حال
 تھانے جا کے واپری کنجے بچھیا تیرے نال
 بھلیئے لو کے رب دے اگے منگدی رہیں دعا
 ڈھگا وی لہج جاسی نشی دتا اے پک جما
 ہن تے میں وی نال پلس دے سا نکا لیا بنا
 بھادیں خرچا ہو یا اے واہ والئی اے رپٹ کٹا
 ستویں اٹھویں دہاڑے لیند انمبر دار بلا
 بچھیا ہنے سنبھا ملیا اے وڈے نشی دا
 جدوی سدے نشی بچھیا مول نہ لاوے دیر
 کسے بہانے نشی اس توں لیکھا لوہے انبر
 ہک دہنہہ بچھیا ملیا مینوں ڈاڈھاسی بد حال
 آکھن لکیا ڈھگے کچھے ہو یا ہاں کنگال
 ڈھگا لہج سی نال نصیباں پر ہک کچی گل
 نمبردار تے نشی رل کے لالئی اے میری کھل
 چار ہزار ڈھگا ہے سی جنہوں لے گئے چور
 پنج ہزار ڈکار کے ہن تک آکھن لے آہور
 بچھیا روز سناوے قصہ تھانے جاون دا
 ڈھگے توں ودھ خرچا شوکت رپٹ کٹاون دا

بچھے پھیرا گھوٹا لایا اک دوور قیاں تے
 نشی آکھے، ڈھگا تیرا مچھیتی لبھاں گے
 نمبردار نے آکھیا بچھیا من وچ لیا ناں غم
 پنج سو نشی نوں وی دے دے پکا کر سیں کم
 نمبردار سپاہیاں پاروں پنج سولے لیا ہور
 تھانیدار لئی وی دے دے دیکھیں لہج دے چور
 پنج سو ہوٹل دابل دتا کاغذاسیاں دا
 بچھیا سوچے کیہا پھٹکن گھگیاں بھسیاں دا
 تھانیوں ہٹ کے ٹانگے بیٹھے آگئے وچ بازار
 بچھیا ڈاڈھا بھکھ ستیا، بولیا نمبردار
 بچھے آکھیا، نمبردار، تیرا ڈھیر احسان
 تھانے دے وچ میری وی ہن بن گئی جان پچھان
 ٹانگے والے نوں اوہناں سدیا اپنے کول
 تے ہوٹل دے وچ بہہ گئے ڈباں لئیاں کھول
 شہروں لنگھدے ہو یاں یکدم آکھیا نمبردار
 امباں پارو نمبردار نی رکھے ڈھیر لووار
 نالے دو ترے سیر تمباکو ستھرا لوویں خرید
 پنڈچوں مہنگا دیون سارے لوک بڑے بے دید
 تینوں دیکھ سکھالا بچھیا سزا سارا پنڈ
 تھانے رپٹ لکھاون والی گل ناں جاوے کھنڈ

NAEEM BROTHERS

سائنس زیورات کی جدید درآمدی

نعیم برادرز (جیولرز)

0445-480808

0300-6922808

Muhammad Naeem Bhatti

جیو جی و سٹی

ماں بولی دامٹھا تحفہ "مہرگاں"

CHIEF UNIFORM CENTRE

چیف یونیفارم سنٹر

پتہ: جیو جی و سٹی، لاہور۔ فون: 22774000

سول کارپوریشن، لاہور

پتہ: جیو جی و سٹی
22774000

پتہ: جیو جی و سٹی

ماں بولی دانویکلادنی پرچہ

"مہکاں"

آپ وی خریدوتے اپنے پیراں بلیاں فون وی خریدین دا آکھکے ماں بون نال پیراں وکھال آرو

خریداری لئی تھلے دتا ہو یا فارم بھر کے اپنا چندہ منی آرڈر راہیں گھلو۔

نال:

ڈاک دا پتہ:

چندے دی رقم:

جتنی مدت لئی خریدار بنن کان چندہ گھلایا جا رہیا اے:

چندہ: مل فی پرچہ۔ 25 روپے

ورھے دے خریداراں لئی۔ 100 روپے

باہر دے دیساں لئی۔ 50 امریکی ڈالر

اپنے منی آرڈر ایس پتے تے گھلو

دفتر "مہکاں" 92 راوی بلاک، شادمان ٹاؤن ساہیوال پاکستان

فون نمبر 0092-040-4956920

معروف پنجابی شاعر جناب طالب جتوئی ہوراں دی اگوائی آج ساہیوال توں
ماں یولی آج چھین والا نوکل ادبی پرچہ

مہکاں

شاعراں تے لکھاریاں دیاں لکھتاں دی چنتا ایس پتے تے کیتی جاوے گی۔

دفتر "مہکاں" 92 راوی بلاک، شادمان ٹاؤن ساہیوال پاکستان

فون نمبر 0092-040-4956920

یونیک اکیڈمی

یونیک اکیڈمی آف ایڈوانس سائنسز

کمپوزنگ

پرینٹنگ

سکیٹنگ

انسٹالیشن

سیل، سروس

یونیک لوگوں

کے لئے

یونیک اکیڈمی

کی

یونیک خدمات

کمپیوٹر کی تعلیم موجودہ دور کی اہم ضرورت

جدید دور کے تقاضوں کے عین مطابق

کمپیوٹر شارٹ کورسز

کے لئے تشریف لائیں

Unique

بالمقابل سول، ہسپتال ساہیوال فون نمبر 0300-6907690

کتاباں تے تبصرہ

اگلے پرچے وچ انشاء اللہ "مہکاں" پنجابی زبان وچ چھپن والیاں نثر تے نظم دیاں کتاباں تے تبصرہ کرن دی اک لڑی شروع کر رہیا اے۔ لکھاری تے شاعر اپنیاں دو کتاباں داسیٹ تبصرے لئی گھلن۔

پتہ:

دفتر "مہکاں" 92 راوی بلاک، شادمان ٹاؤن ساہیوال پاکستان

فون نمبر 0092-040-4956920

چٹھیئے سجانا دیئے:

اگلے پرچے توں "مہکاں" اپنے پڑھن والیاں لئی "چٹھیئے سجانا دیئے" دے سرناویں توں اک اجئی لڑی شروع کر رہیا اے۔ جہدے وچ تهاڈیاں چٹھیاں دے جواب دتے جان گے۔ امید اے کہ تسیں اپنیاں چٹھیاں راہیں "مہکاں" دے وچ چھپن آ لے سرناویاں تے اپنی رائے لکھ گھلو گے۔ تهاڈیاں چٹھیاں دی اڈیک ایس پتے تے کیتی جا رہی اے۔

پتہ:

دفتر "مہکاں" 92 راوی بلاک، شادمان ٹاؤن ساہیوال پاکستان

فون نمبر 0092-040-4956920

ساہیوال دی دھرتی توں ماں بولی وچ چھین والے پہلے پنجابی پرچے "مہکاں" دی ادارتی ٹیم نوں میرے
ولوں ڈھیر مبارکاں جنہاں پنجابی دی سیوادے نال نال مضافاتی ادب نوں اُجاگر کرن داسر بندھ کیتا۔

چوہدری زاہد اقبال معروف سیاسی تے سماجی شخصیت

دین دار گھرانے دے پڑھے لکھے، با کردار، خلیق تے شفیق نوجوان، آسمان سیاست تے نمودار ہون والے

درخشاں ستارے پیپلز پارٹی دے متوقع امیدوار NA - 162 چیچہ وطنی